

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890—1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. OKTÓBER 10.
VIII. évfolyam, 268. szám.

Kedd

Roosevelt a jelenlegi helyzetben nem vállalja a békeközvetítést

Általános vélemény szerint Chamberlain és Daladier elutasító választ adnak Hitler beszédére — Belgium feltétlenül semleges marad — Finnország is tárgyal Szovjetországgal — Létrejött a bolgár-orosz legi egyezmény

Mennyi katonát küld a Szovjet a Balti országokba?

(LONDON.) (Reuter.) Most már nyilvánvalóvá vált, hogy Chamberlain miniszterelnök a Führer beszédére szerdán délután válaszol az alsóház ülésén. Általános a vélemény, hogy

a válasz negatív, azaz elutasító lesz, mert a brit kormány meggyőződése az, hogy egy nemzetközi értekezlet maradéktalanul teljesítene Németország összes kívánságait és szentesítené a keleti helyzetet, tehát Lengyelország negyedik felosztását, illetve ha helyre is állítják, annak nagymértvű megcsonkítását, amelybe Anglia és Franciaország, amelyek a területi sértetlenséget garantálták, semmiképpen sem mehetnek bele.

Tartja magát még az a vélemény is, hogy

London Róma útján bővebb felvilágosítást fog kérni a beszéd egyes nem egészen világos részeire vonatkozóan, nevezetesen arra, hogy a kancellár felsorolt feltételeit általánosságban, vagy kizárólag Lengyelországra értette-e továbbá, hogy csak az elvett volt német gyarmatokat kéri-e, vagy a népesedési arányok melletti újabb elosztást is?

Párisban ugyanakkor határozott elutasító magatartást jelez a Havas iroda

A francia sajtó ugyanis egyre hevesebben támadja a Führer beszédét, amelynek feltételeit egészükben és részleteikben is elfogadhatatlannak tartja.

Tudósítása végén megjegyzi a Havas iroda, hogy a kormány, illetve a Quai d'Orsay még nem foglalt állást a beszéd tekintetében.

mert azt csak Londonnal egyetértőleg fogja megtenni. Az azonban bizonyos — közli a Havas — hogy az csakis ugyanolyan lesz, mint a londoni.

Végül Rómából jelenti a Stefani, hogy ott a sajtó nem szűnik meg figyelmeztetni a demokráciákat arra a hallatlan felelősségre,

amelyet az elkövetkező „megsemmisítési háború” jelent.

A „Messagero” a következőket írja: — Nem tagadhatja senki, hogy a háború Angliában és Franciaországban nem népszerű és nem is tehető azzá. Minden idősebb angol és francia tudja, hogy mit jelent a világháború, amelynek eredményeit Hitler kancellár

6 év alatt teljes egészükben megsemmisítette. Ha a versaillesi és a mai térképet nézzük, akkor okvetlenül fel kell tennünk a kérdést, vajon miért esett el 10 millió ember a csatatereken? És itt aggodalommal kell gondolni az elkövetkező időkre is, mert azt már megtanulhatták végre a poli-

Pierlot belga miniszterelnök nyilatkozata

(BRÜSSZEL.) (Havas.) Pierlot belga miniszterelnök tegnap hosszabb nyilatkozatban szögezte le a kormány álláspontját a továbbiakra vonatkozólag. Eszerint

Belgium feltétlenül semleges marad, mert egyetlen olyan szerződése sincsen, amely állásfoglalásra kényszerítené valamelyik hadviselő állam mellett. Ezt különben a belga kormány már 1936-ban le-

tikusok, hogy Berlinben nagyon is komolyan veszik a figyelmeztetéseket. Ausztria, Csehszlovákia, a Memel és most Lengyelország esete igazolja, hogy a német kancellár soha sem mondott olyat, aminőt beváltani nem tudott volna.

A „Giornale d'Italia” azt mondja, hogy

London és Páris most ne arra gondoljanak, hogy mit ígértek Lengyelországnak, hanem inkább saját nemzetük jövőjére és boldogulására, mert a bejelentett totális háború szenvedéseit emberi mértékkel alig lehet majd felérni.

A „Corriera dela Sera” figyelmezteti Londont, hogy

nagyon fontosja meg elhatározásait, mert a Hitler kancellár által említett „romok” felett már késő lesz minden bánat és beismerés.

A „Tribuna” azt írja, hogy a hadviselőeknek szerencséjük van, mert Itáliában olyan közvetítőre tehetnek szert, amelynek súlya van, mert ott a minden idők legővatosabb politikusa a vezér.

szögezte. Meggyőződésem — mondotta Pierlot — hogy a belga kormány semleges magatartásával csak országa érdekeit szolgálja, mert tudom azt, hogy Belgium végső romlását idézné elő az állásfoglalás. Békében élni azonban — ha harci szölamokat hangoztatunk — nem lehet. Ezért a kormány a maga részéről mindent elkövet, hogy mindennemű propa-

gandát csirájában fojtson el. Ezért a polgárság elsődrendű kötelessége, hogy kormányát e törekvéseiben önzetlenül és saját jólfelfogott érdekében támogassa.

A LITVÁN-OROSZ MEG-BESZÉLÉSEK

(MOSZKVA.) (Tass.) A szombaton megkezdett litván-orosz kölcsönös gazdasági és megsegítési tárgyalásokat tegnap délután tovább folytatták. A Havas iroda moszkvai tudósítójának jelentése szerint a tárgyalások barátságos légkörben folynak.

FINNORSZÁG IS HAJLANDÓ

(HELSINKI.) (Reuter.) Mint ismeretes, a Szovjet meghívta Finnország képviselőjét baráti és kölcsönös megsegítési szerződés tárgyában megkezdendő megbeszélések lefolytatására. Az első jelentések úgy szölk, hogy Finnország a meghívást megfontolás tárgyává kívánja tenni. A legutolsó értesítés azonban közli, hogy a finn kormány hajlandó eleget tenni a felhívásnak és az előzetes megbeszélések megkezdésére Pansiviki követet küldi el.

ALÁÍRTÁK A BOLGÁR-OROSZ LÉGIJÁRATI EGYEZ-MÉNYT

(MOSZKVA.) (Tass.) Bogjeff ezredes bolgár katonai delegátus és Potemkin helyettes népbiztos aláírták a bolgár-orosz légijárat szerződést, amelynek értelmében tavasszal rendszeres légijárat indul meg Szófia és Moszkva között.

HARMINCÖT KOMMUNISTA KÉPVISELŐ LETARTÓZTATÁSA

(PÁRIS.) (Havas.) A kormány rendeletére eddig 35 kommunista képviselőt tartóztattak le és pedig 13 Páris-környéket és 22 vidéket.

AZ OSLO-ÁLLAMOK KONFERENCIÁJA

(OSLO.) (Reuter.) Az Oslo-államok e héten konferenciát tartanak, amelyen a tengeri kereskedelmi háború folytán előállott helyzetet beszélik meg, tekintettel semlegességükre.

MEGKEZDŐDNEK A SZICILIAI FÖLDBIRTOK-REFORM MUNKÁLATAI

(RÓMA.) (Stefani.) A sziciliai földbirtokreform munkálatai október hó második felében megkezdődnek. A tervek szerint a kormány az elveendő földek tulajdonjogát meghagyja a birtokosoknak, amennyiben azok hajlandók a talajjavítási munkákat elvégezteni. Amennyiben erre nem hajlandók, úgy a földeket kisajátítják.

TIZÉVES GAZDASÁGI TERV SPANYOLORSZÁG UJJÁ-ÉPÍTÉSÉRE

(MADRID.) (Havas.) A spanyol kormány legutóbbi minisztertanácsán gazdasági, 10 éves gazdasági tervet beszélt meg, amely alkalmas lesz az ország teljes újjáépítésére.

MOSZKVA ÉRKEZETT A NÉMET GAZDASÁGI KÜLDÖTTSG

(MOSZKVA.) (Tass.) A gazdasági kérdések megbeszélésére kiküldött német delegáció Ritter meghatalmazott miniszter és Schnurre tanácsos vezérlete alatt két hatalmas repülőgépen

A román állam és a rom. kat. egyházmege függő ügyeinek rendezésére alakított bizottság megkezdte munkáját

Dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter szerint a román állam megértő jóakarattal kívánja rendezni az összes vitás kérdéseket

(BUCURESTI.) (Rador.) Október 7-én, szombaton tartották meg Bucuresztiben a kisebbségi minisztériumban, annak a bizottságnak első ülését, amely a román állam és a romániai római katolikus egyházmege és annak különböző intézményei között hosszú idők óta folyó peres és vitás ügyek békés megállapodással való rendezésére kapott megbízást. A békéltető tanács tagjai: dr. Lucian Borcea, a nagy szebeni ügyvédi kamara dékánja, dr. Ioan Garoiu, a brassói ügyvédi kamara dékánja, mint a román állam jogi képviselője, másrészt dr. Anton Durcovici, a bukaresti rom. kath. érsekség fővikáriusa és dr. Gyárfás Elemér szenátor, mint a katolikus egyházmege és katolikus intézmények képviselői. A bizottságban résztvesznek a vitás kérdésekben érdekelt összes minisztériumok képviselői is. Dr. Titus Dragos jogtanácsos a nemzetnevelésügyi minisztériumot, Slave Avramescu az egészségügyi minisztériumot, Russo Breteanu a vallás- és művészeti minisz-

tériumot, C. Palaceanu a mezőgazdasági minisztériumot képviselik a bizottságban.

Az érdemi tárgyalás megkezdése előtt dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter üdvözölte keresetlen szavakkal a bizottság tagjait és ismertette azokat a körülményeket, amelyek a békéltető-bizottság összehívását szükségessé tették. Végül hangsúlyozta, hogy a román kormány a maga részéről a legteljesebb jóindulattal megértéssel kívánja az összes függő és vitás kérdéseket a romániai rom. kath. egyházmegevel és annak szervezetével, intézményeivel rendezni. Dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter szavai és az abban foglalt kormányálláspont olyan kedvező légkört alakított ki a egyes bizottság megnyitó ülésén, amely remélhetőleg engedi, hogy a román állam és a rom. kath. egyházmege, valamint annak különböző intézményei között évek óta rendezetlen, vitás ügyei rövid időn belül közmegnyugtást keltő módon végleges megoldást nyernek.

Moszkvába érkezett, amelynek fello-
bogozott terén Stepanov külkereske-
delmi helyettes népbiztos, valamint
több szovjet előkelőség fogadták a
kiküldötteket. A német csoport a né-
met követségi palotában nyert elhelye-
zést és tanácskozásait már most meg-
kezdte az orosz gazdasági szakértőkkel.

AZ ÚJ RÓMAI OROSZ NAGYKÖVET

(MOSZKVA.) (Tass.) A legfelsőbb
szovjet intézőbizottság a római nagy-
követi állásra Gorelkit nevezte ki,
akinek számára az agreementet a
fasiszta kormány már meg is adta.
Gorelki a fiatalabb diplomata gene-
ráció tagja, aki nyolc európai nyelvet
beszél tökéletesen és kitűnő diplo-
mata hírében áll.

ÚJ SZERVEZET BIZTOSÍTJA A RENDET CSEHORSZÁGBAN

(PRÁGA.) (Rador.) A DNB jelentése
szerint rendeltetvényt jelent meg,
amely kormányzati csoport létesítését
teszi lehetővé. Ehhez a csoporthoz 20
ezer csehszlovák állampolgár csatlá-
kozott. Az lesz a feladata, hogy a né-
met protektorátus alatt levő Cseh-
országban és Morvaországban őrködjék
a közrend felett. Az új szervezet a
köztestettség elnökének vezetésével
fog állni, a közvetlen felügyeletet
pedig egy vezérfelügyelő, három ki-
képzt és 12 zászlóaljparancsnok fogja
ellátni.

HADIJELENTÉSEK

(PÁRIS.) (Havas.) Saarbrückentől
déli nyugatra a francia tüzéség tevé-
kenysége meghiúsította a német elő-
őrsök működését. Az éjszaka csendesen
telt el.

(BERLIN.) (DNB) A keleti hadszin-
térén a német-orosz határ felé irá-
nyuló csapatmozdulatok tovább fol-
ynak. Tegnap két lengyel hadosztály
adta meg magát. Ennek következtében
csapatunk 10.205 kézi, 208 gépfegy-
vert, 56 ágyút és több hadipénztárt
zsákmányoltak. A nyugati hadszin-
térén erős tüzéségi tevékenység volt
lényegesebb esemény nélkül.

A HELYZET VÁLTOZATLAN

(PÁRIS.) (Rador.) A Havas távirati
iroda jelentése szerint a francia lapok
a Hitler beszéde után eltelt 24 óra
mulva sem változtattak eddigi véle-
ményükön és felfogásukon. Eszerint a
német vezér beszéde nem tartalmaz
olyan új elemeket, amelyből a hely-
zet megváltoztatására lehetne követ-
keztetni, illetve arra, hogy Anglia és
Franciaország változtatna eddigi ma-
gattartásán. A francia lapok szerint
Hitlernek még nincs olyan közvetí-
tője, aki békejavaslatát az angol és a
francia kormányhoz eljuttatná.

MI OKOZTA A LENGYELEK TRAGÉDIÁJÁT?

(BUDAPEST.) (Rador.) Eckhardt
Tibor, a magyarországi kisgazdapárt
elnöke nagyszabású beszédet mondott
egy hazafias ünnepélyen. Eckhardt
szerint a lengyel nép hősi tragédiá-
jának oka főleg az volt, hogy csak
vitézség és véráldozat állott rendelkezé-
sére hazájának megvédelmére. Nem
az okozta a lengyel nemzet tragédiá-
ját, mintha a hazaszeretet és áldozat-
készség hiányzott volna, hanem kényes
földrajzi helyzete.

NEMZETGYÜLÉSI VÁLASZ- TÁSOK NYUGATUKRAJNÁ- BAN

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas távi-
rati ügynökség jelentése szerint Lem-
bergben megkezdtek a nyugatukrajnai
nemzetgyűlés tagjainak megválasztá-
sára az előkészületeket. Az orosz csa-
patok által elfoglalt területeket körze-
tekre osztják be, minden körzet dele-
gátusokat választ listára történő sza-
vazással. A választásokat külön bizott-
ság fogja levezetni.

EGYÜTT DOLGOZIK A FRANCIA ÉS ANGOL LÉGI ERŐ

(PÁRIS.) (Rador.) Sir Ciril Newald
francia légügyi marsall kijelentette az
újságírók előtt, hogy az angol légi had-
erő a háború kitörése óta együtt dolgo-
zik a francia légügyi haderővel. A két
légügyi haderő vezetői között rendsze-
resítik a tárgyalásokat a közös tevé-
kenység módozatainak megállapítása
és hatályossá tétele érdekében.

AZ ÚJ EURÓPA KIALA- KULÁSA

(RÓMA.) (Rador.) Gajda, a kiváló
olasz újságíró, a Giornale d'Italia ci-
mű lapban azt írja, hogy úgy az angol,
mint a francia kormány Hitler beszéde-
nek és békejavaslatának elbírálása-
nál figyelembe veszik a két nép őszin-
te érzelmeit, valamint hatalmas és gaz-
dag birodalmaik sebezhetőségét, ugy-
szintén az egész emberiség civilizáció-
jának magasabb szempontjait is. Hit-

A finn kormány mérlegeli a helyzetet

(HELSINKI.) (Dunaposta.) Az orosz-
észti és az orosz-léti egyezményekkel
kapcsolatosan a Szovjetunió kormánya
megkeresést intézett Finnországhoz is,
nem volna-e hajlandó a két országot ér-
deklő gazdasági kérdésekről tárgyalá-
sokat folytatni és a Balti-államokkal
megkötött szerződéshez hasonló szerző-
dések megállapodást létesíteni? A finn
kormány jelenleg mérlegeli a Szovjet-
unió ajánlatát.

(HELSINKI.) (Rador.) A finn távira-
ti iroda jelenti a következőket: Amint
Kerko finn külügyminiszter bejelentet-
te, szeptember 18-án megkezdődtek a
tárgyalások Finnország és a Szovjet-
unió diplomatai között bizonyos politi-
kai és gazdasági kérdésekről. Az orosz
kormány megkeresést intézett a finn
kormányhoz, hajlandó-e és mikor el-
küldeni különleges meghatalmazással
bíró megbízottját a tárgyalások foly-
tatására és az egyezmény megkötésére?
A finn kormány a napokban adja meg
a választ a szovjet kormánynak.

„AZONNAL SZÜNTESSÉK BE!”

(KAUNAS.) (Rador.) A Stefani olasz
távirati iroda jelentése szerint a né-
met kormány elrendelte, hogy Memel
kikötőjében azonnal szüntessék be a
megerősítési munkálatokat.

A JAPÁNOK GYŐZELMET JE- LENTENEK

(TOKIO.) (Rador.) A japán csa-
patok pénteken átütő erejű rohamot in-
téztek Kiangcsu tartományban és át is-
törték a kínaiak arcvonalát, amelynek
eredményeként még péntek éjjel elfog-
lalták a Csulung hegységet. Két má-
sik japán haderő bevonult Sigusui és
Kajimaja kínai megerősített városok-
ba. A harc borzalmas lefolyású volt. A
japánok több mint 10 kínai hadosztályt
semmisítettek meg, amelyek a Suisi
völgyben fejvesztetten menekülnek. A
kínaiak halottakban 6891, hadifoglyok-
ban pedig 11.009 embert vesztek.

AZ ÚJ LENGYEL KÜLÜGYMI- NISZTER LONDONBA MEGY

(LONDON.) (Rador.) Az angol tájé-
koztató minisztérium jelentése szerint
August Caleski, az új lengyel külügy-
miniszter október 14-én, a jövő szomba-

ter békebeszédében felvázolta az új
Európa kialakítását, ugyanazokból az
alapelvekből kiindulva, melyeket Mus-
solini is nemrég magáévá tett és a
fasiszta Olaszországban pedig meg is
valósított. Az új Európa kialakulása-
nál meg kell szűnnie a versaillesi
rendszernek. Eppen ennek a szempont-
nak figyelembevételével Lengyelorszá-
got csak a lengyel nép adottságainak
és érdekeinek megfelelően lehet és
kell visszaállítani.

ÁLLITÓLAGOS LAKOSSÁGÁT- TELEPÍTÉSI TERVEK

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A Havas
távirati ügynökség jelentése szerint a
sajtó nagy jelentőséget tulajdonít Hit-
ler vezér és kancellár beszédének és
különösen azt a tervet tartja figyelem-
reméltónak, amelyben a kelet- és dél-
keleteurópai területek lakosságának
cseréjét helyezi kilátásba. Ebben a vo-
natkozásban kíváncsian várják, vajjon
megvalósítják-e a német lakosságnak
Oroszországból az anyaállamba és a
lengyel lakosságnak a szovjet részéről
elfoglalt területeiről a létesítendő új
Lengyelország területére való áttelepi-
tését? Németország a maga részéről na-
gyon messzire tolt a ki Lengyelország
ban az etnikai és a közigazgatási ha-
tárt. A lapok szerint Németország az-
zal a tervvel foglalkozik, hogy elsősor-
ban a Volga mentén lakó németeket
telepítse vissza. E terv szerint a Har-
madik Birodalom kormánya vissza-
akarja telepíteni az olasz déltiroli ré-
szeken élő németeket is és a Balkán-
államokban élő németek nagy részét.
Ennek megtörténte után Németország
a birodalomhoz fogja csatolni felső Len-
gyelsziliézia nagy részét és mindazokat
a területeket, amelyek Galiciában a
volt osztrák uralom alatt állottak. A bi-
rodalomhoz csatolja teljes egészében
Poznan és Lengyelpomeránia területét
is, valamint a Lodz-i vajdaság volt te-
rületét. A megmaradó lengyel terület
továbbra is Németország befolyása
alatt maradna protektorátus alakjában.
Lakossága felerészben lengyel, felerész-
ben pedig zsidó.

DE BONO MARSALL ELŐLÉP- TETÉSE

(RÓMA.) (Rador.) Mussolini kihall-
gatáson fogadta De Bono marsallt, aki-
vel nagyfontosságú katonai kérdést tár-
galt meg. Az olasz jelentés szerint a
Duce De Bono marsallt, a gyarmati ka-
tonaság vezérfelügyelőjévé nevezi ki,
illetve lépteti elő.

Berlin és Moszkva közelebbi gazdasági kapcsolatai

(BERLIN.) (Dunaposta.) A DNB né-
met távirati iroda jelentése szerint an-
nak a megállapodásnak az alapján, ame-
lyen Molotov orosz külügyi népbiztos
és Ribbentrop német külügyminiszter
Moszkvában megkötötték, közelebbi-
sor kerül a Szovjetunió és a Harmadik
Birodalom gazdasági kapcsolatainak
kimélyítésére. A megállapodás értelmé-
ben Oroszország jelentős mennyiségű
nyersanyaggal látja el Németországot,
amelyet az hosszabb lejáratú ipari szá-
lításokkal viszonz. A két ország áru-
cseréje a megállapodás értelmében
olyan intenzív kell legyen, hogy elérje
a legutóbbi színvonalat. Vagyis azt,
amely a háború kitörése előtt állott
fenn a két érdekelt állam között. A
gazdasági kapcsolatok megszüntetése
és az árucseré forgalom kimélyítése
érdekében von Ritter követségi taná-
csos, aki a német külügyminisztérium
gazdasági szakértője, dr. Schnurre és
több más gazdasági szakértő kíséreté-
ben szombaton Moszkvába utazott,
ahol a Szovjet megbíztaival közösen
megállapítják azokat a módozatokat és
feltételeket, amelyek a Szovjetunió
és a Harmadik Birodalom árucseréjé-
nek kibővítését és fokozását fogják bi-
zosítani.

ROOSEVELT ESETLEGES SZEREPE A BÉKEKÖZVETI- TÉS KÖRÜL

(WASHINGTON.) (Rador.) A DNB
jelentése szerint az amerikai szenátus
tagjai körében erős mozgalom észlel-
hető, amely jelentékenyen előmozdi-
tani kívánja azt a törekvést, hogy
Roosevelt közvetítőként lépjen fel az
európai béke érdekében. Johnson sze-
nátor javaslatot tett, hogy Roosevelt a
többi államok elnökeivel együtt vegye
kezébe a béke helyreállításának, illetve
a fegyverszünet megkötésének kezde-
ményezését. Kijelentette, hogy az
amerikai köztársaság elnökének és a
semleges államok vezetőinek együttes
fellépése igen kedvező lehetőséget
nyújtana „tisztességes béke” megköté-
sére. Johnson szenátor kijelentette azt
is: nem hiszi, hogy Roosevelt elnök
ezt a kedvező alkalmat elszalasztaná.
A német távirati iroda jelentése annál
nagyobb feltűnést keltett, mert az
amerikai békemozgalomról szóló hírt
és jelentést a Reuter angol távirati
iroda is megerősítette.

KÉT ALAPVETŐ AKADÁLY

(WASHINGTON.) (Rador.) A Reuter
angol távirati ügynökség a következő-
ket jelenti: Amerikai kormánykörök

felfogása szerint két alapvető ok aka-
dályozza azt, hogy Roosevelt mint
békeközvetítő léphessen fel a jelenlegi
európai háborúban. Az egyik indok
szerint nehéz olyan kötelező biztosíté-
kot találni, amely megakadályozná
Hitler abban, hogy adott szavát ujó-
lag megszegje. A másik ok pedig az,
hogy nehéz olyan rendezési módot
találni, amely Csehszlovákiát és Len-
gyelországot végleg mentesíthetné a
Németország részére való kiszolgálta-
tottságtól. Roosevelt személyes bará-
tai kijelentették azt is, hogy Hitler
őszinteségének és ígéretének betartá-
sára Csehszlovákiával és Lengyelor-
szággal szemben, legalább is olyan
biztosíték kellene, amely lehetővé
teszi, hogy ez a két állam minimálisan
olyan helyzetbe kerüljön, mint aminő-
ben Írország van, amely annak elle-
nére, hogy a legszorosabb politikai
kapcsolatban van Angliával, a jelen-
legi háborúban mégis semleges tudott
maradni. Roosevelt könyvezte meg-
kérdezte azt is az amerikai kormány-
elnöktől, hogy ebben az esetben, ha
Hitler a maga részéről az eddiginél
engedékenyebb békefeltételeket aján-
lana fel — vállalná-e a közvetítő sze-
repet? Az amerikai Egyesült Államok
elnöke kijelentette:

— Nem vagyunk abban a helyzet-
ben, hogy mi szövegezzük meg Hitler
részére az általa nyújtandó békefel-
tételeket.

MENNYI KATONÁT KÜLD MOSZKVA A BALTI-ÁLLA- MOKBA?

(MOSZKVA.) (Rador.) A Havas távi-
rati ügynökség jelentése szerint az
orosz-észti szerződéshez kapcsolatosan a
Szovjet kormánya négy gyalogsági
hadosztályt, vagyis 40.000 főből álló
csapatot, Lettországra pedig 80
ezer főből álló orosz csapatot fog
elhelyezni Libauban, Windauban és
Pitragban.

MEGFELELŐBB BIZTOSÍTÉ- KOKAT!

(LONDON.) (Rador.) Az angol mun-
kaspárt gyűlésén Greenwood képviselő
kijelentette, hogy Hitler beszéde nem
tartalmazott semmi realitást a béke
megköthetése érdekében. Kijelentette
azt is, hogy Anglia örömmel és nagy
figyelemmel hallgatna meg minden
őszinte és építőszellemű békejavasla-
tot. Hitler azonban semmi komolyat
nem ajánlott és semmi biztosítékot
nem nyújtott arra, hogy a multban
részéről elkövetett igazságtalanságo-
kat hajlandó volna jóvá tenni. A két-
kedésnek és a bizalmatlanságnak a
legkisebb megnyilatkozását is el kell
tűntetni abban a tekintetben, hogy a
jövőben erőszakkal és hatalmi szóval
egyetlen szabad nemzet érdekeit sem
éri sérelem.

„MINT AMENNYI FRAN- CIAORSZÁGNAK...”

(PÁRIS.) (Rador.) Hore Belisha, az
angol hadügyminiszter a következő ki-
jelentést tette a Páris Soir munkatár-
sának:

— Egy év mulva Angliának ugyan-
annyi embere lesz a nyugati hadszin-
térén, mint amennyi Franciaországnak.

SPANYOLORSZÁG SOHASEM FOGJA ELFELEJTENI

(BURGOS.) (Rador.) Gambara, Olasz
ország új spanyolországi nagykövete teg-
nap bemutatta megbízólevelét Franco
tábornoknak. Ugy a Caudillo, mint az
olasz nagykövet beszédeikben hangsú-
lyozták azt a szoros baráti kapcsolatot,
amely Olasz- és Spanyolországot össze-
kötö és amelynek a harcmezőn hozott
áldozatokkal is mindkét ország kifeje-
zést adott Franco tábornok a követke-
ző szavakkal fejezte be az olasz nagy-
követhöz intézett üdvözlő beszédét:

— Kérem, tolmácsolja Olaszország
királyának és császárnak, valamint
a Ducénak, hogy Spanyolország soha-
sem fogja elfelejteni azt az értékes tá-
mogatást, amelyet történelme legválsá-
gosabb pillanatában nyújtott. A jövőt
illetőleg rendíthetetlenül bizom ab-
ban, hogy a hatalmas olasz birodalom
betöltheti fontos hivatását.

Emlékmű az oroszán megölőjének

(FOKVÁROS.) A délafrikai Krüger-nemzeti park igazgatósága kétszázötven fontot szavazott meg annak az embernek az emlékművére, aki pusztán kézzel fojtott meg egy hatalmas nőstény-oroszlánt. Az ember és vadállat közti harc 1903-ban folyt le. Egy Wolluter nevű erdész várakozólag megfigyelte az oroszán. Az erdésznek nem maradt ideje ahhoz, hogy fegyverét használhasa. Erőtlen ember lévén, egy szerencsés fogással elkapta a bestia nyakát és nem tágitott róla mindaddig, míg az oroszán összerogyott. Mivel más hasonló támadástól is tartania kellett, az erdész súlyos sebei dacára felmászott egy fára. Ezt a fát kerítik most be és rajta helyezik el Wolluter emléktábláját.

Ez aztán az igazi anyós

Ez London!... A háborús Anglia kedélyét semmi sem befolyásolhatja. Amit az alábbi eset is bizonyít. Az egyik londoni rendőrbíróson Green banktisztviselő azzal vádolta az anyósát, hogy lekapta az álló órát a kandalló párkányáról, felhuzta és azután hozzávágta.

A világ legkomolyabb lapja: a Times kis vezércikkét szentelt az esetnek:

— Ennek a hírnek — írja a lap — kettős érdekessége van: Először is azt mutatja, hogy még nem vesztett ki az anyósok régi jó fajtája. Ez pedig megnyugtató jel ebben a vadul változó világban. Másodszor a házi csetepaték technikájának fontos fejlődéséről tudósít bennünket: „Felhuzta!” Ez a jelentős szó. Mert a dobálható tárgyak sértő mivolta egyenes arányban áll azzal az értékkel, amelyet a dobáló tulajdonít neki. A könyv például kevésbé veszélyes, de sokkal sértőbb lövedék, mint a tégl. S két könyv közül Shakespeare szonettjeinek fehér selyembe kötött példánya erkölcsi tekintetben sokkal bántóbb, mint egy telefonkönyv. Egy cserépfazék betörheti az ember fejét, de egy finom porcelán teacészenének, ha tudatosan feláldozzák az ellenségeskedés céljára, mélyebb sebző hatása van az érzékeny lélekre.

Ugyanígy van ez az órákkal. Az óra köztudomás szerint a dobálásra legalkalmasabb tárgyak közé tartozik. Kemény, súlyos és szegletes, ha lezuhan nagyszerű üvegcsörgő és baljós katódos hallatszik, mintha acélbelei is kifordulnának a padlóra. Még olyan óra is, mely már nem jár és csak diszkant vagy érzelmi okokból áll a kandalló párkányán, igen takaros műnő.

De használható, jól járó óra, olyan óra, amelyhez az egész ház népe igazodik — ez aztán a lövedék! Kétségen kívül ez a különös anyós is ezért huzta fel előbb ördögi számítással azt a bizonyos órát. Meg akarta mutatni vejének, milyen értékes tárgyat tesz tönkre, mennyire nem kiméli a költőseget és kellemetlenséget, csak hogy hozzávágasson valamit. Áldozatának nagyságával akarta éreztetni sértő szándékának nagyságát.

Tisztelet, becsület neki. A maga nevében valóban jelentékeny művész. Ez aztán az igazi anyós!

— Felmentette a kolozsvári katonai törvényszék az újságíró. Reményi Sándor nagyszalontai újságíró ellen Debau, nagyszalontai rendőrség főnöke bünvádi feljelentést tett a II. Károly királyról elnevezett büntetőtörvénykönyv 215. szakaszába ütköző bűncselekmény miatt. Az újságíró — mint is meretes, — néhány évvel ezelőtt saját körülmények között elvesztette egyik szemévilágát. Erről az esetről hosszabb tudósítás jelent meg egyik külföldi lapban és a nagyszalontai rendőrfőnök azért tett feljelentést az újságíró ellen, mert azt gyanította, hogy az adatokat Reményi Sándor szolgáltatta a külföldi lap részére. A kolozsvári katonai törvényszék, amely a feljelentést letárgyalni volt illetékes, megállapította, hogy Reményi Sándor hírlapíró-táka nem volt semmi köze a külföldi lapban megjelent cikkhez és ezért felmentette őt a vád és annak következményei alól.

Pilsudszky és a lengyel cigaretta

Hirtelenében nem is tudom a pontos dátumát annak, mikor az elmúlt világháború utáni Lengyelország egyik legnagyobb nagysága, Pilsudszky generális Romániában járt, s Bukaresttől kezdve Gyulafehérvárig mindenütt rokonszenves fogadtatásban volt része. (A boldogult Bitay Árpád pontos dátumot adhatna, aki Gyulafehérvár történeti nevezetességeit s a Báthory-féle lengyel vonatkozásokat magyarázta neki.) Tudom, hogy megtekintette Pilsudszky azt a várbeli épületet is, s annak feliratait is, amelynek területén régebben az osztrák-magyar (cseh) katonazenekar tanyázott, ma pedig a Jandarmerie Rurală Légió parancsnoksága van.

De tudtam azt is, hogy ugyanakkor a püspöki palota vendége is volt. S mint olyan püspöki titkárféle, én szolgáltam ki őt ebéd után feketekávéval és finom püspöki szivarokkal. (Persze nem a sajátomból!) Viszonzásképpen Pilsudszky generális is ki vesz egy igen hosszú cigaretta-tárcát, s megkínál engem egy eredeti lengyel cigarettával és tüzzel is hozzá.

A hüvelyes lengyel cigaretta hosszabb volt a régen élvezett Virginia-

szivaroknál is. De alig szívok pár szippantást belőle, a cigaretta dohányos tartalmu vége elfogyott, s hátra maradt az üres „hülni”. (Tudniillik ennek a cigarettának egyötöd része a dohányos rész, négyötöd része pedig csak a szipka belőle.) Meg is jegyeztem:

— Jobb volna, tábornok ur, ha ennek a finom lengyel cigarettának a hülnije volna rövidebb, s inkább az elfogyasztott része a hosszabb.

Mire Pilsudszky generális, kihörpintve feketéjét, s egy hosszú füstöt eresztve a tartalmas püspöki borszivarból, így oktatott ki engemet:

— Ez a lengyel cigaretta jellemzi a lengyel karaktert: inkább legyen az a rész kisebb, ami füstbe megy s elmullik, s legyen az a rész nagyobb, ami megmarad és amit senki el nem pusztít.

Közben, idők múltán az történt, hogy Pilsudszky, a nagy lengyel, akit népe s ellenségei egyaránt nagyra becsülték, elhunyt, s maradt utána egy nagy kérdőjel. Vagy Isten tudja, talán még az sem.

DR. FLOZNIK GYÖRGY.

Jön!

A KAUKÁZUSI BRIGÁD

(La brigade sauvage), Marcel l'Herbier kiváló francia rendező filmreemeke, mely minden eddigi felülmúl. Élethű színekben tárul elénk a párisi orosz emigránsok minden szenvedése. Eseményekben gazdag film, mely elsőből utolsó pillanatig lekötö a néző figyelmét. Fősz.: Charles Vanel, Roger Duchesne, Vera Korene, Lisette Lanvin.

Bemutatja keddi kezdettel a Select mozgó!

Megillet-e a konverziós törvény kedvezménye a falusi kisbirtokost, ha külön egyezményt kötött hitelezőjével?

Bonyodalmas mezőgazdasági gépvásárlás ügyében hoz elvi jelentőségű ítéletet a kolozsvári törvényszék

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Azokat a romániai kereskedelmi vállalatokat, amelyek mezőgazdasági gépek és eszközök forgalmazásával foglalkoznak, igen közelről érinti az az érdekes per, amelyben közelebbről fog dönteni a kolozsvári törvényszék. A per tárgya és előzményei a következők: Az 1931. évben több falusi kisbirtokos cséplőgépet vásárolt az egyik kolozsvári mezőgazdasági gépkereskedelmi vállalatól 1200 dollár értékben. Az eladó cég és a vevők között az 1932. évben, tehát az 1931. évi december 19-én életbeléptetett első konverziós törvény után, olyan — írásban is foglalt — megegyezés jött létre, amelynek értelmében a kolozsvári cég

leszállítja a gépek hátralékos vételára után az eredeti megállapodásban kikötött kamatokat,

ezzel szemben a vevők lemondanak arról a jogukról, hogy igénybe vegyék a konverziós törvényben részükre biztosított kedvezményeket. A vásárlók egyuttal tudomásul vették, hogy az eladást eszközölő kolozsvári gépkereskedelmi vállalat a falusi kisbirtokosokkal szemben még fennálló követeléseit

egy külföldi mezőgazdasági gépgyárra ruházta át.

A megállapodás alapján a külföldi gyár az 1938. évben a hátralékos vételárért pert indított a kolozsvári törvényszéken a gépeket vásárló falusi kisbirtokosok ellen. A per folyamán az alperesek arra hivatkoztak, hogy őket feltétlenül és minden körülmények között megilleti a mezőgazdasági tartozások rendelkezéséről szóló konverziós törvény kedvezménye.

Az érdekes perben a napokban lett volna az érdemi tárgyalás. A felperes cég jogtanácsosa azonban időközben fegyvergyakorlatra vonult be s ezért a tárgyalást későbbi időpontra halasztották el. Romániában, de különösen Erdélyben az ismertetett esethez hasonló körülmények között még számos eladás, illetve mezőgazdasági gépvásárlás történt és nagyon sok per van a közben felmerült jogi nézeteltérések miatt folyamatban. Eppen ezért úgy szaksz, mint jogászörökben nagy érdeklődéssel várják a kolozsvári törvényszék döntését, amely sok vonatkozásban elvi jelentőségű lesz.

Felkutatják a legvadabb dél-amerikai őserdőket

A Grace hajózásvállalat Capac nevű hajója érdekes utasokkal hagyta el a sanfranciskói kikötőt. A hajó fedélzetéről egy híres botanikusokból álló társaság intett búcsút szülőföldjének; a csupa amerikai tudósokból álló társaság elindult délamerikai expedícióra. Ezek a tudósok nem ismeretlen népfajok után kutatnak, nem is régelpusztult országok kultúrájának kufóit ke-

resik. Növénytan kutatásokat végeznek, mégpedig olyanokat, amelyek nem csupán tudományos szempontból bírnak nagy jelentőséggel. Legtöbb esetben pénz és „bussiness” is van a józan, ügyes amerikai üzletemberek által finanszírozott legtudományosabb expedíciók mögött is.

Ilyen eset a legutóbbi expedíció is. T. Harper Goodspeed dr., a Univer-

sity of California botanikai intézetének feje vezeti ezt az expedíciót. A mostani a második már, amelyet a nagynevelő botanikus Délamerikába indít, hogy olyan növényeket importálhassanak az Egyesült Államokba, amelyek itt jelenleg nem virágoznak, de a hasonló éghajlati viszonyok miatt szépen átültethetők lennének.

Tudományos volta mellett pénzügyi eredménnyel is zárulhat az expedíció. A professzor és társai ugyanis elsősorban olyan növény után kutatnak Dél-amerikába legértékesebb és növényekben legdusabb helyein, amely hasonló a mi dohánnyültetvényeinkhez. Amennyiben sikerülne ilyen növényt találni, az a tudósok azonnal repülőgéppel tennék, úgy szállítanák el hozzánk, ahol — ha átültetésük sikerül, sokat változtathatnának a dohánnyertermelés jelenlegi helyzetén.

A University of California, a sanfranciskói Golden Gate kiállítás botanikai intézetek és magánemberek által anyagilag előkészített expedíció előkészítése több mint egy esztendő volt igénybe. Goodspeed dr. nemrégiben tért csak vissza európai utjáról, amelynek célja szintén tapasztalatszerzés volt. Az expedíció felszerelése a lehető legmodernebb és a legjobb. Sikerének biztosítására megtörtént mindaz, amit anyagi eszközök igénybevételeivel meg lehetett tenni.

Az expedíció Délamerikában három csoportra oszlik fel. Egyik része Délpatagoniába és a valdiviai erdőségek esős zónáin, másik a chilei partokon, a harmadik csoport pedig Argentina Mendoza régiójában fog kutatni. Az ilyen kutatások gyakran nem várt sikert és eredményt hozhatnak, mivel az expedíció tudósai gyakran olyasmit is felfedeznek, amire nem számítottak. Amerikai gyűjtők és üzlettel is foglalkozó szakemberek is csatlakoznak majd az expedícióhoz Délamerikában.

Ez arra mutat, hogy — bár az expedíció vezetőjének nyilatkozatából nem világlik ki — nagyjértékű felfedezések re is el lehetünk készülvé.

Akár anyagiakat jelentő sikerrel járnak is — a tudományos mellett — a felfedezések, akár nem, az expedíció mindenestre nagy fontossága.

Amerikaiak rendezték, amerikaiak finanszírozták, amerikaiak az expedíció tagjai. Így minden felfedezés és adatgyűjtés az Egyesült Államoknak szerez majd dicsőséget s remélhetőleg anyagi hasznot, gazdasági és tudományos értéket is.

— Dánia egyik szigetén kényszerleszállást végzett a német gyakorló repülőgép. Koppenhágából jelent a Rador: A Havas távirati iroda jelentése szerint német gyakorló repülőgép, amelyet repülőtéves vezetett, kényszerleszállást végzett Lolland szigetén. A dán hatóságok a gépet lefoglalták, a pilótát pedig kihallgatás végett egyelőre védőőrizetbe vették.

— Helyreállítják a palesztinai arabok egységét. Jeruzsálemből jelenti a Rador: A Havas távirati ügynökség jelentése szerint Palesztinában egy politikai, mint gazdasági szempontból nagyjelentőségű előhaladás észlelhető az ellentétek kiküszöbölése tekintetében. A palesztinai arab körök élénk tevékenységet folytatnak annak érdekében, hogy a különböző politikai csoportok között létrehozzák a teljes egyetértést és megbékülést.

— Felrobbant egy hajó a Hudson folyón. Newyorkból jelenti a Rador: Fokkernek, a világhírű amerikai repülőgép építőjének magán yachtja a Hudson folyón felrobbant. Az első jelentés szerint nyolc személy, akik a hajón tartózkodtak, súlyosan megsebesültek. Későbbi jelentés szerint a robbanás megölt több matrózt és egy fiatal házaspárt, akik nászuton voltak, de akiknek személyazonosságát még nem sikerült megállapítani. A hajó személyzetéből többeket megmentettek, viszont a hajót az elsüllyedéstől nem lehetett megmenteni.

TESTEDZÉS

Vereséget szenvedett a Victoria Bukarestben

Szabálytalan góllal kapott ki a Carpati Temesváron - Első győzelmét aratta az AMTE az UDR felett - Félucát gólt lőtt a Venus - Legyőzte a TMAC a Juventust

A román nemzeti bajnokság ötödik fordulójában az FC Carpati elszenvetve első vereségét a Ripensiatól és most már nincs veretlen csapat a bajnoki mezőnyben. A Victoria szerencsétlen mérkőzést vívott, mert két játékosának sérülése miatt nem tudott kellő erővel fellépni a Rapid csapatával szemben, s így nem is tudta elkerülni a vereséget. A Venus-nak könnyű dolga volt a Gloria CFR csapatával szemben. A bajnokcsapat félucát gólt juttatott a galaciak kapujába. Az AMTE végre magára talált és megszerezte az első győzelmet a kitűnő UDR csapatával szemben.

VÉGE A VERETLENSÉGNEK!

(TEMESVÁR.) Ripensia—Carpati 1:0 (0:0). 800 néző, bíró: Pálffy. A nagybajnoki végig főlényben voltak a csak bírói tévedés folytán veszítettek. A második félidő 41. percében ugyanis Kotormány kézzel ütötte hálóból a labdát s az indiszponált játékvezető érvényesítette a gólt. A Carpati veresége ellenére megőrizte vezetőhelyét a bajnokságban.

KÉT LESANTULÁS, KÉT GÓL...

(BUKAREST.) Rapid—Victoria 2:0 (2:0).

3500 néző, bíró: Huniade. A Victoria szerencsétlen küzdelmet vívott. Mindjárt az első percben két játékos: Cociuban II. és Nistor lesantultak és ettől kezdve csak statisztáltak. A Rapid jól kihasználta a Victoria hátrányos helyzetét és még az első félidőben bebiztosította a maga számára a bajnoki pontokat. A gólok így estek: 18. p. Barátky, 32. p. Capusan.

FÉLUCAT GÓLT RÁMOLT BE A VENUS A GLORIA-NAL

(BUKAREST.) Venus—Gloria CFR 6:2 (1:0). 2500 néző, bíró: Ceaureanu. A bajnokcsapat könnyen, megerőltetés nélkül győzött a galaciak ellen, akik hősiességgel védtek kapujukat a nagyobb vereségtől. A Venus góljait Bodola (4) és Jordache (2), a galaciakét pedig Horotan és Justin szereztek.

AZ ELSŐ GYŐZELEM!

(ARAD.) AMTE—UDR 2:0 (1:0). 2000 néző, szűkségbíró: Darányi. Az aradi munkások az őszi bajnokságban első győzelmüket aratták. Ezzel remélhetőleg, végszákad annak a pech-szériának, amely a bajnokság rajta óta kíséri a munkáscsapatot. A gólok sorrendje: I. f. 27. p. Pataki, II. f. 23. p. Batrin.

JÓL TARTJA MAGÁT A TMAC!

(TEMESVÁR.) TMAC—Juventus 3:2 (1:1). 1500 néző, szűkségbíró: Székely. A temesváriak megérdemelten győztek, s ezzel megszilárdították helyüket a bajnoki rangsorban is. A gólok sorrendje: I. f. 5 p. Reuter 1:0, 27. p. Niculescu 1:1, II. f. 22. Bindea 2:1, 32. p. Bindea 3:1, 42 p. Dunaeanu.

Tömörül az élboly a román nemzeti bajnokságban

1. Carpati	5	4	0	1	8:1	8
2. Venus	5	4	0	1	16:4	8
3. TMAC	5	4	0	1	10:7	8
4. Ripensia	5	3	1	1	10:5	7
5. Rapid	5	3	0	2	12:5	4
6. Sportul Stud.	5	1	2	2	11:9	4
7. UDR	5	1	2	2	6:9	4
8. Gloria CFR	5	2	0	3	6:16	4
9. Victoria	5	1	1	3	2:6	3
10. Juventus	5	1	1	3	7:13	3
11. Unirea Tricolor	5	1	1	3	3:10	3
12. AMTE	5	1	1	4	3:9	2

Két kerületi csucs dőlt meg a Szamos Liga atlétikai versenyén

(KOLOZSVÁR.) A Szamos Liga rendezésében vasárnap délelőtt női és férfi atlétikai viadalon folyt le a Károly király parki stadionban. A versenyen két kerületi csucs dőlt meg, de az eredmények általában — több atléta távollétében — gyengéek. Kellemes meglepetést keltett a KAC hölgyatlétáinak jó szereplése.

1000 m. ifj. síkfutás: 1. Farkas Haggibbor 2 p 51.8 mp, Nagy M. KAC 2 p 55 mp, 3. Friedmann Haggibbor.

5000 m.: 1. Grosan KAC 18 p, 2. Diményi UEC 18 p 03.4 mp, 3. Ábrahám Haggibbor.

200 m. női síkfutás: 1. Kirschblum Haggibbor 29.2 mp. Kerületi csucs! 2. Weinstock Haggibbor 35 mp, 3. Salamon Haggibbor.

2000 m.: 1. Schuller UEC 6 p 32.8 mp, 2. Árkossy KAC 6 p 40 mp, 3. Beran Haggibbor.

Súlydobás: 1. Rádásan Soimii 11.67 m, 2. Sulioc Soimii 9.72 m, 3. Dr. Biró KAC 9.50 m.

Női magasugrás: 1. Csák KAC 125 cm, 2. Szabó KAC 120 cm, 3. Nagy M. KAC 120 cm.

400 m. női síkfutás: 1. Nagy M. KAC 1 p 13.7 mp, 2. Nagy E. KAC 1 p 15.3 mp, 3. Breimann Haggibbor.

Női súlydobás (ötlikós súllyal): 1. Csák KAC 695 cm, 2. Szabó KAC 546 cm, 3. Weinstock Haggibbor 542 cm.

400 m. síkfutás: 1. Bürger KAC 55.8 mp, 2. Farkas Haggibbor 57.1 mp, 3. Friedmann Haggibbor 60 mp.

Diszkoszvetés: 1. Rádásan Soimii 37.48 m, 2. dr. Biró 29.50 m, 3. Sulioc 28.94 m.

Kétkezes diszkoszvetés: 1. Rádásan Soimii 71.13. Kerületi csucs.

Hármasugrás: 1. Czukor KAC 12.03 m, 2. Musafér KAC 11.80 m, 3. Riesler Haggibbor 11.70 m.

Öttusa: 1. dr. Biró KAC 2071 pont, 2. Sulioc Soimii 2055 pont.

100 m. női síkfutás: 1. Kirschblum Haggibbor 13.9 mp, 2. Nagy M. 14 mp, 3. Weinstock Haggibbor.

Pontot veszített az Újpest és a Hungária

(BUDAPEST.) A magyar nemzeti bajnokság negyedik fordulójának nagy eseménye az Újpest és a Hungária pontvesztése volt. A bajnokcsapatot az Elektromos „villanyozta” meg, a Hungáriát pedig majdnem „elgázolta” a Taxi. A Ferencváros nagy küzdelem árán szerezte meg mindkét pontot az erősen feljavult Nemzetitől, amelynek védelmében a Vágó-Korányi hátvédpár válogatott formát játszott.

Ferencváros—Nemzeti 1:0 (1:0). Keserves küzdelemben dőlt el a mérkőzés sorsa a Fradi javára. A győztes gólt 11-esből Pósa lőtte.

Újpest—Elektromos 3:3 (2:2). A bajnokcsapat háromszor szerezte meg a vezetést, az Elektromos mindannyiszor kiegyenlített.

Hungária—Taxi 3:3 (2:1). A taxisok csapata teljesen egyenrangú ellenfele volt a Hungáriának.

Kispest—Gamma 4:0 (0:0).

Törekvés—Szeged 0:0.

Haladás—Kassai AC 3:1 (1:1).

Szolnoki MÁV—Bocskai 2:1 (0:0).

IGY ÁLL A BAJNOKSÁG!

1. Ferencváros	4	4	—	13:5	8
2. Elektromos	4	2	2	10:6	6
3. Újpest	4	2	1	12:8	5
4. Kispest	4	2	1	13:9	5

5. Szeged	4	2	1	1	5:5	5
6. Hungária	4	1	2	1	10:9	4
7. Haladás	4	2	—	2	7:6	4
8. Nemzeti	4	2	—	2	5:6	4
9. Taxi	4	1	1	2	8:8	3
10. Törekvés	4	1	1	2	5:8	3
11. Gamma	4	1	1	2	4:7	3
12. Szolnok	4	1	—	3	6:9	2
13. Kassai AC	4	1	—	3	3:9	2
14. Bocskai	4	1	—	3	2:7	2

Győzött az Universitatea a Sodrnyipar ellen a ligabajnokságban

(KOLOZSVÁR.) Universitatea—Sodrnyipar 2:0 (2:0). 1000 néző, bíró: Sipos (Ségesvár). Az egyetemiek kemény küzdelem után vereséget szenvedtek a kitűnő aranyosgyerekek ellen. Az első félidőben a kolozsvári csapat támadott többször, s ennek során a 15. percben Wieser és a 32. percben Giurgiu voltak eredményesek. Szünet után a Sodrnyipar energikus offenzíváját az egyetemiek hősiességgel tartóztatták le. (MAROSVÁSÁRHELY.) Mures—Victoria CFR 9:1 (6:0). A vásárhelyiek nem kímélték ellenfeleiket. (PERŐZSÉNY.) Jiu—Vulturii 3:1 (2:1). (BRÁD.) Mica—Gloria (Arad) 4:0 (2:0). Nagy meglepetés.

(MEDGYES.) Spárta—CFR (Turnu Severin) 4:1 (2:0).

(PISKI.) Kinizsi—CFR 2:1 (1:1). A temesvári csapat csak nagy küzdelem után vívta ki a győzelmet.

(TEMESVÁR.) Electrica—Minerul 1:0 (1:0).

(NAGYVÁRAD.) Crisana—Monopol 4:0 (2:0).

(TORDA.) Cement—Oltul 3:3 (0:1). A két csapat között óriási harc volt, végül is megosztottak a bajnoki pontokat.

(KONSTANCA.) AS Constanta—NAC 9:5 (2:5). A mérkőzés botrányos körülmények között folyt le. A nagyváradiak az első félidőben már 5:2-re vezettek, amikor a konstancaiak kíméletlen harcmodorba kezdtek és hamarosan négy NAC-játékost lerugtak. Ettől kezdve a nagyváradiak már nem tudtak eredményesen fellépni a konstancai csapattal szemben és egymás után hét gólt kaptak.

(PLOESTI.) Tricolor CFPV—Braila FC 4:1 (2:0).

(BRASSÓ.) Astra—Dragos Vodă 4:0 (1:0).

(GALAC.) Doc—Turda 2:1 (0:1).

(KISENEV.) Makkabi (Bukarest)—Makkabi 5:1 (2:0).

(CSERNOVIC.) Muncitorul—Prahova 1:1 (1:1).

(BRAILA.) Franco Română—DVA 3:2 (2:2).

(CRAIOVA.) A Craiovan—Nistru mérkőzés elmaradt.

(CRAIOVA.) A Craiovan—Nistru mérkőzés elmaradt.

Botrányok sorozata a kolozsvári kerületi bajnokságok mérkőzésein

UEC—CFR 0:0. I. oszt. bajnoki, bíró: Salvan. A két csapat bajnoki küzdelme botrányba fulladt. Salvan játékvezető erővel igyekezett rendet teremteni a pályán s ennek során a vasutasok részéről négy, a villamoscsapatból pedig egy játékost kiállított.

Monostor—Napoca 5:3 (4:1). II. oszt. bajnoki, bíró: Pascu. Góllövők: Noje (3) és Albu (2), illetve Máthé (2) és dr. Boldur. A játékvezető a második félidőben botrányokozásért kiállította Cozacut, a Monostor játékost.

Ijzusi bajnokság: UEC—Corvinus 5:1 (2:0). — Universitatea—Echo 2:0 (1:0).

Olasz bajnokság: Milan—Bari 4:0, Lazio—Genova 4:1, Novarra—Fiorentina 2:1, Bologna—Torino 3:1, Juventus—Modena 1:0, Venezia—Triestina 3:1, Roma—Napoli 1:0, Ambrosiana—Liguria 2:0.

Reuter jelenti:

(LONDON.) VI. György uralkodó és Erzsébet királyné tegnap résztvettek a Westminster Abbeyban megtartott istentiszteleten. Az összegyűlt hatalmas tömeg lelkes ünneplésben részesítette az uralkodó párt és a templomban szintén megjelent Chamberlain miniszterelnököt.

(LONDON.) A lordmayori hivatal közli, hogy a Richmond parkban 624 nyilvános bomba- és gázbiztos fedezéket építtet ki.

(LONDON.) Duff Cooper, a „háborús miniszter” két napi távollét után tegnap Párisból visszatért Londonba.

(PÁRIS.) A francia hatóságok 31 újságíró ellen eljárást indítottak meg azért, mert a háború kedvezőtlen kimenetelét jósolták meg.

(LE HAVRE.) A háború kitörése óta a kikötő forgalma 43 százalékkal csökkent, ami nagy elégedetlenséget keltett a megcsappant számú kikötőmunkások között.

(AMSTERDAM.) A Holland India-i hajóvállalatok igazgatósága közli, hogy Batavia felé csak heti egy járatot tart fenn.

(BERLIN.) Beavatottak közlése szerint Hitler vezér és kancellár a nyugati hadszíntérre megy.

(BERLIN.) A német kormány további szigorító rendeleteket ad ki az áruzsora lefékezésére.

(BERLIN.) Egy Hans Schmoike nevű egyént kémkedés miatt halálra ítélték és az ítélethezatal után 4 óra múlva kivégezték.

(VAL PARAISO.) A chilei kormány cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a kabinet több tagja kiválni készülne. A cáfolat hangsúlyozza, hogy a köztársaság miniszterei között kül- és belpolitikai kérdésekben is teljes az összhang.

(GRAZ.) Steiermark köztisztviselője közli, hogy a most meginduló közmunkákra nem találunk megfelelő mennyiségű munkaadót és ezért hadifoglalkozók foglalkoztatására nagyobb számú csoportot kell kijelölni.

(OSLO.) A norvég kormány a parti halászat védelmére cirkálókat és aknavetítőket rendelt ki.

(WASHINGTON.) Vasárnap a rádióban 70 propaganda beszéd hangzott el a semlegességi törvény megváltoztatásának nyilvános vitájában.

(BUENOS AIRES.) Egy utasokkal zsúfolt autóbusz a főváros közelében árokba fordult. Aszerencsétlenségnek 4 halálos és 18 súlyos sebesült áldozata van.

(RIO DE JANEIRO.) A brazil kormány a hadigépek felügyeletét gyakorló magasrangú tisztet kivételes hatalommal ruházta fel. Szabálytalanságok észlelése esetén az üzemeket minden további nélkül bezárhatják.

(BANGKOK.) A szíami kormány legutóbb hivatalosan és újra leszögezte, hogy feltétlenül semleges marad.

(TOKIO.) A Domei ügynökség jelentése szerint az elmúlt félévben tornádó és földrengés következtében 2872 személy halt meg Nippon területén.

(KOPPENHÁGA.) A dán kormány általános kivételi tilalmat léptetett életbe.

(STOCKHOLM.) A svéd kormány 36 millió koronát szavazott meg 162 repülőgép vásárlására és 16 milliót két nagy és négy kisebb aknavető hajó építésére.

(MADRID.) A spanyol kormány a sajátügyek vezetőjévé Enrico Chimenez Arnaut nevezte ki.

(ATHÉN.) A görög kormány több bevonultatott évrőlt hazabocsátott.

Rádió

KEDD, október 10.

Bucuresti. 7:30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárásjelentés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13:10: Déli hangverseny, közben sporthírek. 13:40: Gramofonlemez. 14:15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14:30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16:45: Előadás. 18:15: Gramofonlemez. 20:15: Hegedűhangverseny. 21: A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22: Hírek magyar nyelven. 23:10: Könnyű zene. — 23:45: Hírek.

Budapest I. 7:45: Torna, hanglemezek, éltrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. 13:10: Énekszámok. 14:30: Kantonzene. 17:10: Asszonyoknak. 18:15: Előadás. 18:35: Cigányzene. 19:30: Előadás hanglemezekkel. 20:25: Szalonzene. 21:10: Klasszikus előadást. 22:10: Verdi-hangverseny hanglemezekről. — 23: Jazz. 23:30: Olasznyelvi előadás. 24:20: Cigányzene. 1:05: Hírek.

A polgári harcos

Francia újságíró megható megemlékezése Calinescu volt miniszterelnökről

(BUCURESTI.) „Amikor a román kormány volt elnöke nyilatkozott nekem...” cím alatt Charles Quimont a l'Intransigeantban a következőket írta:

„Csak egy szemem van... de az aztán jól — mondotta nekem mosolyogva Armand Calinescu, amikor először fogadott elragadó berendezési

† ARMAND CALINESCU
a „polgári harcos”

bukaresti villájában. Ez 1938. júniusában volt... és egy gyilkos banda orvul, brutális módon lezárta ezt a szemet. Ezt a szemet, amely tisztában látott, mint más kettő. Az akkori belügyminiszternek igaza volt és ezt az igazat minden körülmények között nem szavakkal, hanem tényekkel bizonyította.

Azonnal láttam, hogy ez az alacsony termetű ember (még kisebbnek látszott, amikor a király mellett volt) határozott magatartású és komoly. Aki beszélt vele, azonnal tudta, hogy tekintélyes személyiséggel áll szemben. Azon a napon Miron Cristea patriárka mellett ült és nagy örömmel vett részt az ünnepi díszbe öltözött földművesek felvonulásának nézői között. Ezek a földművesek azért jöttek, hogy megünnepeljék a király visszatérésének évfordulóját. Arca, amely rendszerint titokzatos volt, most fénylett az örömtől. A volt nemzeti parasztpárti, aki tekintetbe vette pártjának, valamint az összes pártoknak tévedéseit, azt vallotta nekem az országörök nagyszabású felvonulásának másodnapján, miután a román fiatalság felvonult, hogy üdvözlje Károly királyt és fiát az Egészséget kiáltással (jelképes szó, mely többet jelent, mint a cserkészek szokásos üdvözlése):

— Én a rend hive vagyok. Nem szabad elfelejteni, hogy a mi forradalmunk szellemi forradalom volt, a mentalitás változása és a lelkiismeretnek a csodálatos felülvizsgálása. Én a rend hive vagyok. Megmaradok nanak az embernek, aki nem akart válaszolni azokra a parlamenti kérdésekre, amelyeket akkor intéztek hozzám, amikor elzártam erőszakkal egy kommunista mozgalom útját, illetve azt válaszoltam, hogy csak a lelkiismeretnek kell számot adjak akciómról. Lehetséges volt számomra, hogy ezt a dolgot nyilvánosság előtt végezzem el, a lelki ismeretem azonban nem furdalt.

Lelkiismeret! Ime, egy olyan tulajdonság, amely energiával párosulva alkotta meg Calinescu alakját. Rá kell mutassak bravurjára, hogy kiegészítsem a róla festett képet.

A BATOR EMBER

— Gondolja, hogy nem tudom már régóta, hogy az életem veszélyben van? — folytatta Calinescu. — Azt hiszi talán, hogy emiatt a legcsekélyebb módon is meg fogom változtatni módszeremet? Amint Önök mondják, az „Erős kéz”-re szükség van és így tehát az erős kéz a módszerem. Most pedig valami bizalmasat mondok: So-

kat írtak az Önök francia lapjaiban, hogy Őfelsége most a diktátorok módszerei szerint kormányoz. Egymásközött maradjon, nem úgy van a dolog. Őfelsége a főnök, végeredményben ez valamivel súlyosabb, előkelőbb és nagyobb dolog, azonban Románia „diktátora”: ime... —

És a miniszterelnök saját magára mutatott, majd mosolyogva tovább folytatta:

— Nem félek ezt bevallani és az én drága Párisomnak, ahol tanulmányaimat végeztem s ahol egyetemi címet is elnyertem, hogy olyan lelkiismeretes és hazafias „diktátort” kívá-

nok, mint én vagyok. Most megértheti, hogy a fenyegetések és a névtelen szidalmazó levelek, merényletek nem igen érdekelnék!...

Egy pillanatra összeráncolódott Calinescu homloka és szája szélén keserű ránc tűnt fel, majd tovább folytatta:

— A családom?... Igen. Amikor rájuk gondolok, szívem összeszorul. Fiamnak kijelentettem, hogy örömmel szolgálna, ha később katona vagy bíró lenne belőle (azaz más értelemben vett katona: a talár előkelősége), azonban, ha az aggodalom elfog, segítségül hívom szülőföldemet Curtea de Argeș, királyaink temetkezési helyét. Rendeltetésem volt, hogy őrző, vagy ha úgy akarja: Cerberus legyek. És ez a nemes hivatás minden. Ez a „nemes kötelezettség” még az élet feláldozására is kötelez.

—O—

A romániai ukrán népkisebbség is csatlakozott a Nemzeti Ujjászületés Frontjához

Bukarestből jelenti a Rador: Constantin Argetoianu miniszterelnök október 6-án, pénteken dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter és Giurescu, a Nemzeti Ujjászületés Frontja szervező miniszterének jelenlétében fogadta Wladimir Zalozieski, Ilie

Gavriliuc, Gheorghe Serbeniuc és M. Mihalschi ügyvédet, a romániai ukrán népkisebbség képviselőit, akikkel megállapodást kötött a romániai ukrán népkisebbségnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való bekapcsolódásáról.

—O—

Öt-hat éven belül

rendezik és kikövezik az összes külvárosi utcákat Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A város mérnöki hivatala, mint minden évben, ezúttal is, már most megkezdi jövő évi munkaprogramjának összeállítását. Egy előre széleskörű munkatervet dolgoz ki, amelyet azután a költségvetés tételihez idomitanak. A mérnöki hivatal minden évben nagyszabású tervet készít elő, amelynek megvalósítására rendszerint nem kerülhet sor, mert a költségvetésben a takarékpénztár elvet minden évben a műszaki osztály költségvetésénél kezdik. Így történhetik meg évről-évre, hogy a külvárosi utcák javítására minden évben csak elenyésző összeg jut, úgy, hogy a kültelki részek végleges rendezésére eddig nem is lehetett számítani. Most, mint értesülünk, a város vezetősége azon az állásponton van, hogy a mérnöki hivatal programját az utcák rendezésére, végre kell hajtani, mert sohasem lesznek akkor a város külső részei rendezve, ha a munkatervet évről-évre nem hajtják végre. Ennek az álláspontnak leszó gezésében az készítette a város vezetőit, hogy a belvárosi és kültelki utcák állapotában éles ellentét ütközik ki.

Amíg a belvárosi utcák minden kívánalomnak megfelelnek, addig a kültelken — nagyon sok utcában — egyenesen járhatatlanok az utastek és emiatt sok panasz is elhangzik az érdekelt lakosság részéről. A város mérnöki hivatala szinte állandó ostromnak van kitéve a külvárosi utcák lakóinak részéről, akik sürgetik utcáik rendezését. Ez nem is meglepő, mert az őszi esős időszak beköszöntésével szinte leküzdhetetlen akadályba ütközik a közlekedés a kültelki részeken. A mérnöki hivatal előjegyzésbe veszi azokat az utcákat, amelyeknek kijavítását a lakosság sürgeti. Természetesen gyors orvoslásra nem lehet számítani, mert a külvárosi utcák rendbehozatala többéves terv keretében történik meg. Elsősorban azokat a közutakat veszik figyelembe a javítási munkálatok sorrendjének megállapításánál, melyek a közlekedés szempontjából fontosak. Ha valamilyen előre nem látott akadály fel nem merül a külvárosi utcák rendezésének útjába, úgy 5—6 éven belül az összes elhanyagolt állapotban levő utasteket kijavítják.

Leszállították a lakbérleti illetéket és mégis:

Foglalást vezet a város pénzügyi osztálya a felebbezés alatt álló adóra
Dr. Baba Trifu tanácsos, a város pénzügyi osztályának főnöke nyilatkozik az adókievetésről

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Megirtuk, hogy a város vezetősége nemrégiben felére csökkentette az ötszázalékos városi adót, mivel a kivetések összege jelentősen túlhaladta a költségvetési előirányzatot. A tanácsi határozat után a lakosság joggal remélhette, hogy a kivetéseket módosítják és ennek alapján végzik el a foglalásokat, illetőleg a végrehajtásokat is. Nem ez történt. A város pénzügyi osztálya még ma sem szerzett tudomást a lakbéradó csökkentéséről és a lakosságnak teljes összeg erejéig kézbesíti ki a fizetési meghagyást és foglalást is végeztet.

Az ügyben dr. Baba Trifu városi tanácsoshoz, a város pénzügyi osztályának vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért. Arra kértünk választ, miért nem veszik tekintetbe azt a tanácsi döntést, amely leszállította a lakbérleti adót és milyen módon végez a pénzügyi osztály az adó fizetésére biztosítéki foglalást, mikor az adó ellen tömegesen felebbezték.

— Valóban az a helyzet — mondotta dr. Baba tanácsos, — hogy a fizetési meghagyásokat az eredetileg kivetett összeg erejéig kézbesítjük ki a feleknek. Ez azért van, mert a fizetési meghagyásokat a polgármesteri határozat előtt állítottuk ki. Így természetes, hogy a foglalást ennek alapján kell véggeztük.

— A lakosságnak az a véleménye, — vetettük közbe —, hogy felebbezés alatt álló adó ügyében a város nem folytathat le foglalást. Mi ebben az ügyben a tanácsos ur álláspontja?

— Hát, ebben nem osztom a lakosság véleményét, mert az adóbehajtásokat az állami adóbehajtásról szóló törvény alapján végezzük. Ennek egyik szakasza úgy rendelkezik, hogy a kivetések ellen csakis birtokon kívül lehet felebbezni. Ez azt jelenti, hogy függetlenül felebbezéstől, a kivetett adót be kell hajtani. Az külön kérdés, hogy a felebbezés során a bíróságok kimondják-e az adó törlését, vagy sem. Mi te-

hát mindenben alkalmazkodtunk a törvényes előírásokhoz. Az a tény, hogy a fizetési meghagyást a lakbérleti adó teljes összege erejéig kézbesítjük ki, vagy végeznék foglalást, ne ejtsen senkit sem tévedésbe. A lakbérleti adót mindenkinek hivatalból fogjuk leszállítani. Ennek eléréséhez nem kell semmiféle formáság, vagy külön kérés — fejezte be nyilatkozatát dr. Baba tanácsos.

II. Károly király Őfelségének távirata Erdély metropolitájához

(SIBIU—NAGYSZEBEN.) A társadalmi és közéleti előkelőségek között, akik Armand Calinescu, a tragikus módon elhunyt miniszterelnök ellen elkövetett galád orvgyilkosság felett mély megdöbbenésüknek és részvétüknek adtak kifejezést, első volt dr. Nicolae Balan, Erdély metropolitája, aki megleghango részvététáviratot intézett II. Károly király Őfelségéhez. A táviratra az Uralkodó a következő távirattal válaszolt:

Köszönöm Szentséged meleg részvétét, amellyel osztozott abban a nagy veszteségben, amelyet Én és az Ország elszenvedtünk.

CAROL R.

A takarékpénztár napja Kolozsváron

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Epaminonda Lucaci, a Nemzeti Takarékpénztár kolozsvári fiókjának igazgatója felkérte az összes kolozsvári tanintézetek igazgatóságát, hogy az iskolák növendékeivel méltó módon ünnepeltessék meg a takarékpénztár napját, amely nemzetközi megállapodás értelmében az egész világon október 31-e. A takarékpénztár kolozsvári napján a Román Nemzeti Színházban délelőtt 11 órakor az Országőr Szervezet színpontján ünnepélyt rendez.

Elrendelték a vizsgálati fogságot a vasúti podgyász-kocsik fosztogatói ellen

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrség — mint annak idején megirtuk — letartóztatta Dumitru Sarbu vasúti árukezelőt, aki megkísérelte, hogy ékszereket, szöveteket és ruhaanyagokat adjon el az őszeren. Az eladásra kínált tárgyakról megállapítást nyert, hogy azok lopásból származnak. Kihallgatása során Sarbu beismerte, hogy Dumitru Ioan nevű vasúti árukezelővel együtt rendszeresen fosztogatta a Bukarest és Kolozsvár között közlekedő vonatokat kocsijait. A lopásokat Sinaia és Brassó között követték el és azokról tudomással bírt Ioan Almasan vonatvezető is.

A rendőrség házkutatást tartott Sarbu és Ioan Dumitru lakásán, mindkét helyen nagymennyiségű szövetet és lopásból származó értékes tárgyakat találva és foglalva le. A két megtevést vasúti alkalmazottat a rendőrség letartóztatásba helyezte, míg Ioan Almasan vonatvezetőt, akit bünrészes-séggel gyanúsítanak, tegnap tartóztatták le Cicerone Teodorescu vizsgálóbíró letartóztatási végzése alapján.

A kolozsvári törvényszék vádta-ncsa előtt most került tárgyalásra az a felebbezés, amelyet a gyanúsítottak a letartóztatási végzés ellen adtak be. A vádta-ncs a Dumitru Sarbu és a Dumitru Ioan árukezelők ellen kiadott letartóztatási végzést megerősítette, míg a Ioan Almasan vonatvezető ellen elrendelt letartóztatási végzést hatálytalanított.

Apróhirdetések

ÉRTESITEM a nagyérdemű közönséget, Str. Rudeanu 33. alatti pékséget megújítottam, 3-szor naponta házikenyerűsítés. Szíves pártfogást kér Ambrus. (5527)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón vásárolhat finom férfiruha és kabát szöveteket, készfelnéműt, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttamögött. (2678)

GÉPEKKEL felszerelt faműhely asztalosnak, esztorgályosnak eladó, vagy kiadó. Cim: Str. Livezii 17. Apart. 2. (5534)

VIZ szivattyú gőzgépre kapcsolva, perceként 400 liter teljesítménnyel olcsón eladó. Heinrich szappangyár, C. Motilor 54. (2737)

KÖRISFA félháló modern és egy meseterhegedő eladó. Str. Cicio Pop 40. (5429)

ELADÓ alig használt fehér szekrény, négy fehér szék, egy új piros előszoba fal. Megtekinthető 2-3 óra között. Friedman Str. Negruzi 1-a. (5403)

VESZÉK acélsodronyt, 3 drb. lőször matracot és legkisebb nagyságú Dánielkályhát. Electro Caloria, Str. Baba Novac 8. (5413)

ELADÓ szép Filodendron és egy káposztáshordó. Cal. Traian 9., házmesternél. (5545)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban

vásárolhat.

Calcea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

ELADÓ egy új taliga. Str. Marasesti 48. (5499)

VESZÉK 100 hektóliternek való jókarban lévő boros transzporthordókat. Mercur, Str. Rudeanu 33. (5538)

ELADÓ új férfi télikabát, női szörme-garnitúra 350 lej és olcsó villany lámpa. Str. I. Maniu 29. ajtó 3. (5563)

FODRASZAT központban eladó kedvező feltételek mellett. Cim megtudható fodrásznál, Str. I. Maniu 4. (5578)

ELADÓK vakond bunda, gyönyörű storkok, 50 literes kék fazék-tál. Cal. Reg. Ferdinand 80. (5579)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat vesznek, igen nagy választékban olcsón eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (5582)

SZÉP modern vaskapu olcsón eladó. 320x300, Str. Ilie Măcelar 1-a. Albert. Telefon 35-44. (5585)

ELADÓ új modern konyhaberendezés. Str. Avram Iancu 7. (5586)

EGY háló és egy női Singer varrógép sürgősen eladó. Str. Crisan 2. (5551)

ELADÓ vaskályha, Biedermayer asztal, vitrin, fotel. Cal. Reg. Carol 44. (5549)

ELADÓ olcsón zománcozott vaskályha. Megfelel üzletbe is. Cseke, P. Unirii 22. (5519)

JÓKARBAN lévő fűszerberendezés sürgősen eladó. C. M. Foch 118. Borbénál. (5528)

JÓKARBAN lévő hálószoza berendezés elutazás végett eladó. Str. Tăetura Turcului 8. (5529)

ELADÓ nagy termetű sötétzürke télikabát perzsa gallérral. Erd.: Bertalan et Gyarmathy férfi szabók. C. M. Foch 2. (5531)

MEGVÉTELRE keresek jókarban lévő lebélyezett römikövet. Cim a kiadóban. (5532)

ELADÓ ebédlő, háló és egyéb háztartási felszerelések. Cim a kiadóban. (5530)

MODERN fehér gyermekkosci kintinó állapotban és fehér sportkosci eladó. Str. Leg. Ardeleană 3. (5537)

ELADÓ keveset használt Singer karkahajós varrógép, Cal. Decebal 51. Hátul az udvaron. (5299)

10-15 éves fiju trenckó eladó. Str. Ep. Ivan 9. (5548)

ELADÓ ócska Dániel kályhák, ajtók és ablakok. Str. Bălții 9. (5517)

EGY majdnem új női varrógép, csentrál bobinos eladó. Str. Macavei 39. (5556)

TISZTA hálóberendezés (ágy nélkül) ré gimódi, kintinó állapotban, sürgősen alkalmi áron eladó. Mózes, Str. Tudor Vladimirescu 17. (5557)

ZSIMBERI ZSOMBORI SZÉPASSZONY

Kedden és csütörtökön olcsó helyáras d'élutáni előadások lesznek

Ezen a héten az esti előadások színlapját teljesen az új Erdélyi Mihály operett uralja. A Zsimberi Zsombori szépasszony minden este telt házat vonz s ezalatt a drámai és az operett együttes is új feladatokra készülhetnek fel. Évek óta nem volt ilyen operettsiker.

INGATLAN

ELADÓ ház helyek, csatorna és vízzel ellátva Str. Andrei Muresanu környékén 90.000-40.000 lejig és 2 szép villa. Erd. Str. Amos Francu 9. (5286)

TORDÁN erős belvárosban, villanegyedben eladó ház helyek. Érdeklődni Clujon, dr. Aurel Blaga avocat, Str. Regina Maria 30., Turdán Lengyel mérnöknel. (5294)

ELADÓ HÁZAK: Jorga-uccában több lakásos, üzletes masszív ház egymillió 200 ezer, Gh. Tamas uccában 3 szoba, konyha és egy szoba fürdőszobával, üveges veranda, teljesen jókarban azonnal beköltözhető, 550.000 lej. Fántánelei-uton 2x3 szoba, konyha 800.000 lej. Romulus-uccában sarokház 3 üzemhelyiséggel, 3 lakrészrel 6000 lej havi jövedelemmel 450.000 lej. — Strambă-uccában 2 szoba, konyha és 2x1 szoba, konyha mellék helyiségekkel, nagy fronttal két uccára 200.000 lej. Regele Carol II. uton 1700 négyzetméter területű 2 uccai fronttal, 3 szoba, konyhás modern lakással, gyümölcsöskerttel bíró ház 550 ezer lej. Chintaului uton 2 és fél h'old kiterjedésű, parcellázásra alkalmas, egy modern 5 szobás, valamint 12 egyszobás házastelek 2 millió 200 ezer lejért. Iuliu Maniu-uccában napos oldalon több lakással bíró 130.000 lej évi jövedelemmel, szép fronttal bíró emeletet megbíró ház egymillió 300 ezer lejért. Szamosfalvi országúton a várostól nem messze, 278 négyszögöl kiterjedésű gyümölcsös egy szép új szobával 180 ezer lejért. Értekezni Str. Regele Carol II. 13. szám alatt, I. emelet, apartament 12. alatti irodában, délután 5-8-ig. (2789)

CSALÁDI házat vagy házhelyet vesznek a város belterületén. Str. Praporgescu 28. (5353)

ELADÓ az állomáson túl egy házhely 38 ezer lejért, 400 nm és 32 ezer lejért 400 nm. Erd.: Biroul Increderea, P. Unirii 18. (5581)

PARCELLA 18x165 nagyságban ipartelepnek, bérháznak Cal. Reg. Carol II. közepén eladó. Universal. Str. Reg. Maria 20. (5377)

ÁLLAST KERES

RUHAMOSÁST otthon vállalkoz. Cim a kiadóban. (5361)

IRODAI, vagy pénztárnoknői elhelyezkedést keres kezdő tisztviselő szerény igényekkel. Cim a kiadóban. (5430)

HIVATÁSOS ápolónő ajánlkozik házakhoz beteg mellé, masszírozást is precízen értem. Ugyanott 2-3 férfi, vagy nő szálást kaphat, vagy magányos nyugdíjas nő, vagy férfi gondozását vállalom. Str. Calvin 7. 13. ajtó. (5583)

IDŐSEBB, jómunkás borbélysegéd állást keres. Ért.: Cal. Reg. Ferdinand 70. (5552)

MOTOR és gőzgépész vezető állást keres gyárnál, vagy nagyobb intézetnél. Cim: B. S. Gépész, Str. G. Tamas 41. (5547)

ÁLLAST KAPHAT

KIFUTÓFIUT azonnal felvesz Mercantil, Str. Berde 2. (5381)

HÁZTARTÁS vezetésére fiatal nőt keres elvált kereskedő. Bővebb ismertetéssel megírt levelet a kiadóba kérek „Állandó” jellegre. (5492)

KERESEK soffort, aki az autójavítást teljesen érti. Cim a kiadóban. (5335)

KOVÁCSSEGÉD és tanuló felvétetik Str. Din Dos 5. (5485)

GYERMEKSZERETŐ mindenest keresek. Str. Cogălniceanu 6., ajtó 7. (5541)

AZONNALI belépésre keresek 1 petróleumszivó gázmotorhoz malomba szakképzett gépész. Gépész molnár előnyben. Erd.: Jäger malomban, telefon 37-26. (2802)

KERESEK komlós kenyérsütő segédet, ki ért a valódi komlós kenyér sütéséhez, jó fizetéssel, esetleg kis tőkével társulhat. Vangel Szangeak Dej, Str. Horea 2. (V2806)

TANULÓFIUT, leányt felvesz Unio kemefestő-vegyszerkészítő gyár, Str. Bucovina 32. (5564)

ROMÁN, vagy románul beszélő pénztárnoknő 5000 lej övadákkal azonnal felveszek. Solidaritatea Românească, Str. Reg. Maria 2. BÜFFE. (5555)

16-18 éves iskolázott, gyakornok (nő) fizetéssel, cipőüzletbe felvétetik. Cim a kiadóban. (2805)

Hogy azonban a vigjáték-előadások közönsége se maradjon szórakozás nélkül, a színház ezen a héten köznapokon is rendez délutáni előadásokat. Így kedden ötkor a nagyszerű Műtét, csütörtökön ötkor a Déryné ifjasszony körül színre olcsó helyárrakkal, a vezető női szerepekben Fényes Aliceval.

KIFUTÓFIUT, vagy leányt felvesz Mandelbaum szücs, Cal. Reg. Ferdinand 20. (5550)

MOLNÁRT keresünk egy fa gázgenerátor eladó. Moara Petean, Feleac. (5518)

JÓCSALÁDBÓL való fiut tanulónak felveszek. Croitoria Serban Petru, Str. Reg. Maria 10. (5543)

BEJÁRÓNÓT keresek délelőttre. Ullmann, Cal. M. Foch 56. (5560)

NAGYMUNKÁSOK férfikonfekcióhoz saját géppel azonnal felvétetnek. Str. Dragalina 26. em. (5561)

KÜLÖNFÉLÉK

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik befájukat Lázár fatermelő cégnél. Str. Gh. Baritiu 28-a Rodna Veché állomásról. (2801)

Börkabátokat

méret után szakszerűen készít, javítást és festést garancia mellett legolcsóbban Bergfeld I. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 10. Golyával szemben. (2756)

AGGOK ÉS ROKKANTAK FIGYELMEBE! Gondtalan öregséget biztosíthat magának, ha jelentkezik az új aggménházban, ahol előnyös feltételek mellett, kellemesen és nyugodtan élheti le öreg napjait. Cim a kiadóban. (5266)

SZÖRME munkák feltűnő olcsón Nagy szücsnél, Select mozgó udvarán. Egyetem mellett. (5135)

ELTÜNT bucarestii déli gyorsnál aktatáska iratokkal. 1500 lej jutalom ellenében kérjük Cluj, Str. I. G. Duca 1. portásnál leadni. (V5404)

ELVESZETT egy fél női bőrkesztyű, kérem leadni jutalom ellenében a Tacămul ezüstáruhárhoz. (5535)

MINDENEMŰ nőruha készíttést vállalkoz és házhoz is megyek. Str. Pietroasă 9. (5546)

MENTASSZONYI fátvólok, koszorúk ki kölcsönzése Dáhlában, Cal. Reg. Ferdinand 5. (5554)

SZAKSZERŰEN képzett kozmetikusnő arc és testmasszázs, arcpakolást legmodernebb módszerrel, saját villanygéppel vállal. Levelezőlap hívásra házhoz megy, kizárólag nőkhoz. J. Ilona, Str. Radu 3. Apart. 2. (5558)

KIADÓ LAKÁS

KAPUALATTI bejárata uccai nagy üres irodának is alkalmas, parkettes szoba kiadó. Str. N. Iorga 21. (2765)

KIADÓ november 1-ére 2 szép szoba fürdőszoba, veranda, amely konyhának is használható. Str. Andrei Muresan 25. Garcon lakásnak kitűnő. (5333)

HÁROM szobás, komfortos lakás november 1-re kiadó. Cal. Motilor 54. (2685)

A Regele Ferdinand uton 108-110 szám alatt, a II. emeleti 15. számú, féregmentes, modern 3 szoba, konyha előszoba, éléskamra, külön WC és fürdőszoba (a 3 szobából egyik különbejárattal) lakás november 1-ére vagy 15-ére kiadó. Megtekinthető: 10 és 13 óra között. (5280)

IRODÁNAK, rendelőnek, lakásnak alkalmas helyiségek november elsejére kiadók. Str. Duca 8. Megtekinthető fél 3-4 között. (5277)

GARCONIERA november 1-ére kiadó. Str. Baritiu 22. (5305)

KIADÓ kettő szoba, előszoba, konyha. Érdeklődni: Tutungerie Gării. (5336)

STR. Elisabeta 47. alatt 1 garzon lakás azonnal kiadó. Értekezni 12-19 telefon. (5373)

KIADÓ november 1-re 2 szoba, konyha fürdőszoba. Str. Aviator Suciu 7. (5394)

ÜZLETHELYISÉG, szoba, konyha, speiz lakással azonnalra kiadó. Str. Paris 62. (5398)

KIADÓ 3 szoba, konyha, fürdőszoba, október 15-ére, vagy november 1-ére. Érdeklődni dr. Dénés ügyvédnél, Str. Wilson 1. Telefon 27-91. (5456)

KÉT nagy szoba fürdőszobával, estleg konyhával kis családnak 1-ére kiadó. Bővebbet Str. Dragalina 86. Felső ház. (5452)

2 SZOBA, konyha, speiz, pince és istálló kiadó. Str. Axente Sever 35. (5417)

3 SZOBA, konyha komfortos lakás kértel november 1-ére kiadó. Értekezni dr. Rebreanu ügyvéd, Str. Regina Maria 35. (5525)

KIADÓ november 1-ére 3 szoba, konyha Str. Regala 15. Értekezni Str. Regala 16. (5412)

KIADÓ Str. Densușianu 6-a. sz. alatt három szoba, konyha és egy szoba, konyhából álló kertes lakás külön, vagy együttesen azonnalra, vagy november 1-ére. Értekezni ugyanott a 6. szám alatt. (5411)

SZOBA, konyhás manzard lakás kertes villában (Str. Regalá 47.) november 1-ére kiadó. (5424)

KIADÓ 1 szoba, konyha, speiz, ugyanottan egy helyiség raktárnak kiadó. Cal. Regele Carol II. 75. (5431)

KÜLÖNBEJÁRATU üres uccai szoba kiadó. Str. Vasile Alexandru 3-5. (5438)

KÜLÖN telken kiadó 2 szoba, konyha mosókonyha, kert. Str. Babes 25. és Str. Vasile Lupu 78. (5441)

SZÉP szuterin lakás 2 szoba, konyha, fürdőszoba kiadó november 1-ére. Str. Bădescu 20. (5446)

KIADÓ két szép szoba, konyha mellék helyiségekkel nagy kerttel. Str. Rugului 40. (5477)

KIADÓ november 1-re 2 szoba konyha komfortos lakás Str. Aventuriosă 44. (5486)

ÜZLETHELYISÉG kiadó sarokházban, víz bent van, Str. Masaryk 44. Kiválóan alkalmas női fodrásznak vagy cipésznek, érdeklődni Str. Reg. Maria 24, fűszerüzletben. (5502)

JULIU Maniu 15 sz. alatt 1 szoba konyha kiadó. (5512)

BELVÁROSBAN külön telken 3 szobás kertes családi ház kiadó. Teljes komfort. Cim a kiadóban. (5513)

KIADÓ 1 szépen butorozott szoba, kettőnek is. Str. Grigorescu 71. (5476)

KIADÓ nov. 1-re 3 szobás komfortos villa P. Fántánele mellett. Erd. Str. Grigorescu 71, 1-4-ig. (5475)

KÜLÖNBEJÁRATU szoba központban kiadó. Str. Sincai 19. (5471)

KIADÓ egy alkovos szép szoba. Strada V. Goldis 54., villában. (5516)

KIADÓ azonnal olcsón Str. Pop Cicio elején 2 szoba, konyha. Értekezni: Strada Andrei Muresan 10. Horváth. (5562)

GARZONLAKÁS, szoba, elő, fürdőszoba és egy nagy szuterin szoba kiadó. Str. Berde 3. (5563)

KIADÓ butorozott szoba, fürdőszoba használattal. Str. Stroescu 20. (5565)

HA lakást keres, érdeklődj „Kola” címét a kiadóban, megbízásnak megelégedésre elegendő teszek. (5566)

EGY garzonlakás a Str. Regalan 1800 lejért azonnal kiadó. Kiadó a Goldis uccá végén családi ház 3 szoba, konyha, komfort, vagy 2 szoba, komfort külön telken. Kiadó a Reg. Carol II. új házban 3 szoba, konyha és teljes komfort. Az állomás előtt azonnal kiadó 2x1 szoba, konyha 1000 és 900 lejért. Erd.: Biroul Increderea P. Unirii 18. (5580)

PIATA Unirii 9. Irodának 2 nagy szoba uccai, lakásnak, konyhával, fürdőszobával kiadó. Ért.: Szilágyiné. P. Unirii 9. (5528)

NOVEMBER elsejére kiadó üzlethelyiség. Cim: Str. Goldis 2. Szenes-ház. (5521)

LAKÓTÁRSNÓT teljes ellátással keresek. Str. Iorga 21. (5522)

2x2 szoba, konyha kiadó. Str. Cotului 2 szám alatt 15-ére. (5524)

SZÉP szoba, konyha és speiz kiadó. v. okStr. Oțetului 7. szám. (5533)

BARÁTSÁGOS kis üres szoba vízzel és Dániel kályhával kiadó. Str. Gen. Dragalina 106. (5544)

KIADÓ két üzlethelyiség udvaron nov. 1-étől P. Unirii 22. Ért.: házmesternél. (5542)

KIADÓ szoba, konyha, speiz, előszoba és külön egy szoba. Str. G. Tamas 6. (5540)

KÜLÖNBEJÁRATU, elegáns butorozott szoba, fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Str. Reg. 83. Inf. 10. I. em. 4. ajtó (5536)

LAKÁST KERES

KERESEK 3 szobás, komfortos lakást Grigorescu 60. számig, vagy a Fántánele esetleg Ion Ghiciban november 1-ére, vagy azonnalra. Ért.: Str. Tebei 17. Apart. 2. (2809)

KERESEK belvárosban közel 2x1 szoba, konyha, speizos lakást. Cim: Str. Clemenceau trafik. (2807)

KERESEK butorozatlan, feltétlen féregmentes világos, egészséges szobát I. emeleten, vagy magas földszinten P. Unirii közelében, kisebb uccában is lehet. Cim a kiadóban. (5577)

KERESEK szép szoba, konyhás lakást a belvárosban, lehetőleg fürdőszobával nov. 1-re. Cimeket „Belvárosban” jellegre kérek. (5523)

EGY szoba, konyha, komfortos lakást keres fiatal házaspár. Cimeket a kiadóba „Tiszta” jellegre. (5526)

Hirek

NAPTÁR. 1939. Október 10., Kedd.
Róm. kat.: Borg. Ter. hv. Prot.:
Gedeon. Ort.: S. M. Eulampiu. Izr.:
27 Tisri.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félév 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

MINDIG UDVARIAS.

A gyárkémény tetején dolgozó ké-
ményseprő odaszól egy arra haladó
repülőgépnél: „Hölgyem, nem zavarja
a füst?”
— Bocsánat, nagyság, nem zavarja
a füst?

HOLNAP, folyó hó 10-én NYILIK

az „Elysée”

ELCSERÉLTE.

A színháznál a jegyszedő elébe áll
a befelé igyekvő nézőnek.

— De kérem, ezzel nem lehet be-
mennni! Ez egy autóbusszjegy!

A néző a fejéhez kap:

— Azért köszönt hát olyan nagyot a
kalauz, mikor leszállásnál a markába
nyomtam a jegyemet!

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó
évi október 7-én, szombaton reggeltől
október 14-ig, szombaton reggelig a kö-
vetkező gyógyszerárak teljesítenek éj-
jeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apos-
tol, Regele Ferdinand-ut; Palóczy, Ma-
rechal Foch-ut; Holicska, Motilor-ut.

— **FILMATÁTOROK**, keskenyfilm
előhívó és megfordító laboratóriumun-
kat megnyitottuk. 9, 5 és 16 mm-es fil-
mek előhívását, megfordítását, rövid
idő alatt és a legutányosabb árban
vállaljuk. Vidéki megbízásokat a leg-
gyorsabban eszközöljük. **FOTOFILM**,
Cluj, Str. Reg. Maria 6—8.

fotofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— Október 31-én tárgyalják a ba-
lázsfalvi vasúti összekötés ügyét.
Tegnapra, október 6-ára tűzte ki a ko-
lozsvári katonai bíróság a szomorú em-
lékeztető balázsfalvi vasúti szerencsét-
lenység okozóinak büntetőit. A per fő-
vádlottja Varga György forgalmi tiszt,
aki mellé még hat vasúti alkalmazot-
tat ültetett az ügyész a vádlottak pad-
jára. Miután azonban a bejelentett és
beidézett tanúk közül többen katonai
szolgálatot teljesítenek s az egyik vád-
lott orvosi kezelés alatt áll, a bíróság
az ügy letárgyalását október 31-ére ha-
lasztotta. Erre az új hatánapra az
igazolatlanul elmaradt tanukat előve-
zetik.

„IMIG”

zománcozott
és fekete főzőke-
mencét gyártja:
**GRÜNWALD
JAKAB**

Cluj, Calea Decebal 23. ♦ Kapható:
minden jobb vasútleben

— Félmillió ember vett részt Munde-
lein csikagói bihoros hercegek teme-
tésén. Newyorkból jelent a Duna-
posta: Teodor Mundelein csikagói bi-
horos hercegekének temetésén fél-
millió ember vett részt. A gyászmenet-
ben több száz pap, hetven preláus-ka-
nonok, ötven püspök és 13 érsek vett
részt.

Az ügyészség és a rendőrség eljárást indított több kolozsvári kereskedő ellen, mert nem tartották be az áru- üzérkedésről szóló törvény rendelkezéseit

(CLUJ—KOLOZSVÁR) Megirtuk,
hogy a kolozsvári közigazgatási és jog-
szolgáltatási hatóságok szigorú intéz-
kedéseket fogantattak az áruüzerszo-
ra letörésére, dr. Bornemisa Sebastian
polgármester pedig több városi fő-
tisztviselőt bízott meg, hogy ellenőriz-
zék a kolozsvári kereskedésekben az
árakat. Az áruüzérkedés ellenőrzése
során Grigore Rapeanu kolozsvári
ügyész és Eremia Merpozan rendőr-
tisztviselő az elmúlt napokban várat-
lan és sorozatos ellenőrző szemlést tar-
tottak a kolozsvári kereskedésekben. Az
ellenőrzés során a királyi ügyész és a
rendőrtisztviselő megállapították, hogy
számos kolozsvári üzletben nem tart-
ják be az árak maximalására és az
áruüzérkedésre vonatkozó 10. sz. ren-

deletet és ezért több kolozsvári keres-
kedő ellen felvették a kihágási jegy-
zőkönyvet és megindították ellenük az
eljárást. Az ügyészség, és a rendőrség
megbízottai a közeli napokban
újabb ellenőrző szemlést tartanak a
kolozsvári üzletekben. Minden keres-
kedő tehát a saját érdekében jár el,
ha pontosan betartja a vonatkozó tör-
vény rendelkezéseit és azt a tájékozta-
tó közleményt, amelyet a Sfatu
Negustoresc-Kereskedő Tanács kolozs-
vári vezetősége lapunkban is megje-
lentetett és amely pontos felvilágosi-
tást nyújtott az összes nagy- és kiske-
reskedőknek, hogy mi a kötelességük
az áruüzérkedésről szóló törvénnyel
kapcsolatosan.

Az indiánok védelmet kérnek

Mindig azt hallottuk, hogy Észak-
amerika (az USA és Kanada) nagy erő-
feszítéseket tesz, hogy lehetővé tegye
az indiánok megélhetését és megaka-
dályozza kihalásukat, most azonban
ugy látszik, mintha ezen a hatalmas

Női fehérműnk nagy választék-

ban az „Elysée”-be

földrészen mégsem volna mindenütt
rendben ez a dolog.

A Kootenay-síkságokon (Alberta ál-
lam) lakó indiánok, akik nomád mód-

ra halászatból és vadászatból élnek,
memorandumot írtak Anglia királyá-
hoz, amelyben elpanaszolják súlyos
helyzetüket és arra kérik a királyt,
hogy tartás távol a törzs területétől a
fehér vadászokat és telepeseiket. A fe-
hérek előnyomulása miatt — mondják
— hamarosan megszűnik számukra
minden életlehetőség, mert mint vándor-
népek, képtelenek a letelepülés és a
földművelés gondolatával megbát-
kozni. A puszták szabad fiai az utolsó
órában fordulnak az uralkodóhoz. A
deputáció, amely a memorandumot át
fogja nyújtani a királynak, már utban
van London felé.

— Csernovicban minusz 2 fok hide-
get mértek. Csernovicból jelentik:
Egész Bukovinában, de különösen fő-
városában és környékén hirtelen téli
idő köszöntött be. Hideg, zimankós eső
esett, sok helyen pedig sűrű havazás és
hóvihar volt. Csernovicban az elmúlt
éjjel minusz 2 fok hideget mértek.

— Huszonöt ezer rubel pályadíjat
létesítettek Gorkij emlékére. Moszkvá-
ból jelenti a Rador: A Tass orosz táv-
írat iroda jelentése szerint a Szovjet
Unió népbiztosságának tanácsa Gorkij
Maximról, a világhírű orosz regényí-
róról elnevezett pályadíjat létesített.
A pályadíj összege 25 ezer rubel és ez
zel a jelentős összeggel a legjobb drá-
ma íróját fogják jutalmazni.

Emigránsok!

Pár nap múlva Kolozsvárra megérkezik az **EMIGRÁNSOK** című hatal-
mas szovjet-filmalkotás, amiért is a következő tájékoztatót adja ki a Capi-
tol-mozgó igazgatósága:

Az **EMIGRÁNSOK** Birobidjanban című film, az orosz filmgyártás
remeke. Két éven keresztül dolgoztak rajta a legfelsőbb szovjet művész-
tanács ellenőrzése mellett.

A legkiválóbb orosz művészeket választották ki még a legapróbb szere-
pekre is. Bizonyítja, hogy a film főszerepeit Blumenthalné (anya szerepe)
játssza, aki mint külföldi, a bécsi császári kamaraszínházban játszott, mint
meghívott vendég a császári család előtt, ezzel a vendéggjátékával elnyerte
az akkori idők legnagyobb kitüntetését, a Burgtheater örökös tagságát.
Mellé a nemzetközileg közzismert Zuskin és Tamarina játsszák a nagyobb
szerepeket. A filmnek zenei aláfestését Dunajewsky, Oroszország legnagyobb
elő zeneszerzője írta.

Az **EMIGRÁNSOK** című film hetek óta fut az elképzelhető legnagyobb
siker mellett a bukaresti Trianon-mozgóban, úgy, hogy az első hetekben
annyira megostromolták a mozi pénztárát, hogy karhatalmat kellett a rend-
fentartására kivezényelni, pedig az első hetekben 100 és 150 lejes helyárak-
kal játszott a mozgó.

A Capitol-mozgó igazgatósága, annak dacára, hogy az **EMIGRÁNSOK**
című filmért a vidéki viszonylatban eddig még nem hallott magas árat fize-
tett, a jegyek árát nem emelte.

A film meséje a mai napok legaktuálisabb és legégetőbb problémáját, a
hazát vesztett milliók tömegét, az üldözött nép életét mutatja be.

A Capitol-mozgó felkéri a mozilátogató közönséget, tekintve, hogy a
film hosszabb ideig maradt műsoron, kerülje a torlódást és a fél 10 óras
előadásra a jegyeket elővételben a délutáni órákban váltsa ki. Kedvezmé-
nyes jegyek a filmre nem érvényesek! Előjegyzést sem szóban, sem telefo-
non a pénztár nem fogadhat el. Az **EMIGRÁNSOK** filmet holnap, kedden
kezd vetíteni a Capitol-mozgó.

Mozi

ROYAL MOZGÓ: Conflit. Főszerepben a
Rácsnéklüdi börtön együttese: Coral
ne Luchaire, Roger Duchesne, Annie
Ducaux. Számosított helyek. Telefon:
37.05. Előtte a legújabb Metro híradó.
A „Royal” slágermozgó nemcsak ígér,
hanem ad!

CAPITOL MOZGÓ: Az ellopott élet. Eli-
sabeth Bergner, a nagy tragika szen-
zációs filmje. — A film előtt az első
háborús Paramount világhíradó a leg-
érdekesebb eseményekkel.

RIO MOZGÓ: Hétfőn 2, 6 és 9 órakor:
I. **Golgotha.** Főszerepben: Harry Baur.
II. **A szerelmes város.** Főszerepben:
Jan Kiepura. — Kedden és szerdán,
csak két napig: I. **A házasság titka.**
Erotikus film. II. **A szerelmes város.**
Helyárak: 14 plusz 5.

SELECT MOZGÓ: Kedd, szerda, csütör-
tök, péntek, szombat, vasárnap: **A
kalandor.** (J'etais une aventurière.)
Szellemes kalandorfilm. Főszereplők:
Edwige Feuillere, Jean Murat.

URANIA MOZGÓ: Kedd, szerda, csütör-
tök, péntek, szombat, vasárnap szen-
zációs dupla műsor: I. **Robin Hood**
kalandjai. Kalandorfilm. Fősz.: Errol
Flynn, Olivia de Havilland, Basil
Rathbone. — II. **Az álarces kém.** Cow-
boy-film. Főszereplő: Dick Foran.

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ

MŰSORA:

Hétfő: **A Teatrul Munca si Voie Bună**
előadása.

Kedd d. u. 5: **Műtét.** (Tomcsa Sándor
nagyiskerű vigjátékának első olcsó
helyáras előadása.)

Este fél 9: **Zsimberi Zsombori szépasz-
zony.** (Hatodszor.)

Szerda este fél 9: **Zsimberi Zsombori
szépaszszony.** (Hetedszer.)

Csütörtök d. u. 5: **Dériné ifiaszszony.** (Ol-
csó helyárakkal először.)

Este fél 9: **Zsimberi Zsombori szépasz-
szony.** (Nyolcdszor.)

Péntek este fél 9: **Zsimberi Zsombori
szépaszszony.** (Kilencedszer.)

Szombat este 9: **Zsimberi Zsombori szé-
paszszony.** (Tizedszer.)

Vasárnap d. u. 3: **Julia.** (Köszegi Manyi
vendégfellépése, olcsó helyárakkal.)

Délután 6: **Zsimberi Zsombori szépasz-
szony.** (Tizenegedszer.)

Este 9: **Zsimberi Zsombori szépaszszony.**
(Tizenkedszer.)

Tompa Pufi nagy sikere Budapesen

(BUDAPEST.) Tompa Pufi, a kolozs-
vári színtársulat kedvenc buffója, a
Fővárosi Operettszínház „Pusztai Sze-
renád” című operettjében mutatkozott
be a budapesti közönségnek. Pufi már
ezzel az első színpadi fellépésével
meghódította a kritikát és a közönsé-
get egyaránt.

A zsúfolásig telt premier-nézőtér
Vételkötelezettség nélkül tekintse meg
raktárunkat.

„ELYSÉE”

CLUJ, Reg. Ferdinand 12. Gólya áruház-
zal szemben.

tüntető tapssal jutalmazta játékát,
másnap pedig a lapok halmozták el
dicsérettel. Az „Uj Magyarország” így ír
róla: „Tompa Pufi — jegyezzük jól
meg ezt a nevet — östehetségű buffó.
Ez a kövér, csupatehetség székely fiu
csak kinyitja a száját és már is kacag-
tat.” A Pesti Napló kritikája: „Tompa
Pufiban új kedvencet kaptunk. Komi-
kusaink élvezetében ugrott.” A „Pester
Lloyd” szerint „steigert die Heiter-
keit”, vagyis fokozza a vidámságot.
Ugyancsak kitüntető jelzőkkel emlé-
kezik meg róla, mindjárt legelső he-
lyen a névsorban „Az Est”.

A nagy színház előcsarnokában ha-
talmatlan berámázott fényképe látható
Budapest legújabb felfedezettjének és
így érthető, hogy Pufi — boldog.

(LONDON.) A brit-belga kereskedelmi
tárgyalások a brit tengeri háború követ-
keztében támasztott londoni követelések
miatt félbeszakadtak. A belga delegáció
újabb utasítások miatt hazautazott.

(BRÜSSZEL.) A tavaszi mintavásárt fel-
tétlenül megtartják a belga fővárosban.

Borzalmas bányaszerencsétlenség történt Franciaországban

(PÁRIS.) (Rador.) A St. Etienne-i Loire bányában munkásleváltáskor ak narobbanás történt, amely a tárnafal beomlását okozta. Estig 37 halottat és 38 sebesültet ástak ki. Eltemetett a tárna további 50 embert, akiknek sorsa még ismeretlen.

Színvonalas ünnepélyt rendezett a Református Nőszövetség a hídelvei templomban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári Református Nőszövetség, amely hosszú idő óta végzi áldásos, szociális munkáját, vasárnap délután 6 órakor magasszínvonalu ünnepséget rendezett a hídelvei templomban, amelynek pad-sorait zsufolásig megtöltötték a hívek. Bíró Mózes lelkes imája vezette be az ünnepséget, majd a Hídelvei Főldész Énekkar Máthé /.../ vezetésével egyházi énekeket adott elő. Szabó Éva nagy hatással szavalt a Balassi Bálint: „Bocsáss meg Uristen” című költeményét. A Zwingi Egyházi Énekkar jól sikerült énekszámai után, amelyeket dr. Adorjáni Dezső vezényelt, dr. Tavaszy Sándorné tartott emelkedett-szellemű beszédet a szegények téli segélyakciójáról. Kérte a jelenlevőket, járuljanak hozzá a Református Nőszövetségnek ahhoz a munkájához, mely a szegények megsegítését tűzte ki feladatául. A hídelvei református elemi iskola növendékei ezután Kovács Sándor vezetésével két énekszámot adtak elő, majd Mestitz János gondolkasámaiban gyönyörködött a hívők sokasága. A kíséretet Tatár Ferenc tanár látta el. Dr. Adorjáni Dezső karnagy vezényletével ezután a Bethlen Gábor Énekkar énekelt, végül Reményik Sándor olvasott fel verseiből. A Kálvin Egyházi Énekkar énekszámai után, amelyeket Técsy János vezényelt, Bíró Mózes imájával fejeződött be az áhítatos ünnepség.

Marcus Lia bemutatózó fellépése a Román Operában

Október 11-én, szerdán este a kolozsvári Román Operában a Hoffmann meséi című operát elevenítik fel. Az előadásnak külön érdekességét kölcsönöz az a körülmény, hogy ekkor mutatkozik be Kolozsvár közönségének a hármas női szerepben Lia Marcus, a kiváló operaénekesnő, aki egybenként dr. Marcus Stefan művészeti vezérfelügyelő leánya. Marcus Lia bemutatkozása iránt zenei és művészi körökben nagy az érdeklődés.

Kitűnően sikerült a kolozsvári légvédelmi gyakorlat

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Ma délelőtt az előre behirdetett időpontban, 11 óra 20 perckor megkezdődött a légvédelmi gyakorlat. Amikor a vészjelző szirénák megszólaltak, a közönség gyorsan s fegyelmezetten a kijelölt fedezékekbe sietett, a járművek leállottak és az utcák teljesen elnéptelenedtek. A város háza előtt füstölő bombát helyeztek el. Dr. Horvat Istif rendőrkezes, dr. Timbus Liviu főtitkár vonultak ki a helyszínre. Miután a szirénák a támadás befejezését jelezték, a városháza elé kivonultak a tüzoltók és a gázmegállító katonai tüzoltó csapatok, akik Bucur Gheorghe őrnagy, szamostartományi tüzoltó parancsnok és Samarian Oreste tüzoltókapitány vezetésével hozzáfogtak az oltási munkálatokhoz. A tüzoltók pillanatok alatt kivonultak a hatalmas létrát feltölték a városháza tetéjére, majd fecskendővel locsolni kezdték a városháza épületét, mintha az a bombától tüzet fogott volna. Az oltási munkálat befejezése után a tüzoltók és a mentőautó visszatértek állomáshelyükre. A közönség a legnagyobb fegyelmezettséget tanúsította a képletes légítámadás alatt és semmiféle rendezavaró körülmény nem fordult elő.

A katonai nagyvezérkar 9. és 10. számú rendelete

Motorkerékpáros szkimbásokat is felvesznek a román hadseregbe

(BUCURESTI.) (Rador.) A román hadsereg katonai nagyvezérkara 9. számú rendeletében közli, hogy az 1940. korosztály bevonulásával kapcsolatosan önkénteseket (az előírt korhatár előtt jelentkezőket) is felvesznek a hadseregbe, a sorozási törvény 71—72. szakaszainak feltételei szerint, még pedig rendes katonákat és csak meghatározott szolgálati időt vállaló önként jelentkezőket. Ezeknek az önként jelentkezőknek a sorozási törvény módosításáról szóló és a Monitorul Oficial 1939. évi szeptember 16-án megjelent 214. számában közölt rendeletéről szóló különféle előnyöket nyújtanak.

A katonai nagyvezérkar 10. számú közleménye szerint bevezetik a román hadseregben a motorkerékpáros szkimbások rendszerét, a lovas szkimbásokhoz hasonló rendszer szerint. Ezt a rendszert az 1940. korosztály bevonulásával egyidejűleg vezetik be. Létesítéséről a Monitorul Oficial szeptember 16-án megjelent 214. számában közölt és az ujoncozási törvényt módosító rendeletéről szóló intőzkedik. Ennek a törvénynek értelmében a szkimbás motorkerékpáros csapatokhoz bevonulhatnak mindazok a fiatal ujoncok,

akik az 1940. korosztályhoz tartoznak, tekintet nélkül arra, hogy melyik fegyvernemhez sorozták be őket. De csak azzal a feltétellel, ha oldalkocsis motorkerékpárt, továbbá ha szabályszerű öltözetet és teljes felszerelést szereznek be. A leszállított szolgálati időt élvezők (tehát azok, akik a terminus kedvezményét élvezik) nyilatkozatot kötelesek adni, hogy lemondanak azokról a kedvezményekről, amelyeket az ujoncozási törvény 71—72. szakaszai biztosítanak részükre. Azok az ujoncok, akik a szkimbás motorkerékpáros csapatoknál kívánnak szolgálni, erre vonatkozó kéréseiket kötelesek az 1940. korosztály bevonulásának határideje előtt az illetékes területi parancsnokságokhoz (Comandamentul teritorial) benyújtani. E határidő után pedig a vonatkozó kérések közvetlenül a katonai nagyvezérkarhoz nyújthatók be, de csak a csapatokhoz való beosztást követő 30 napon belül, mert a határidő már benyújtott kérések már nem veszik többé figyelembe.

A motorkerékpáros csapatokhoz önként jelentkezőket (voluntari) is felvesznek a katonai nagyvezérkar 2. számú közleményében foglalt feltételek szerint.

Olaszország hivatalosan támogatja Hitler béketervét

Ma írják alá az orosz—török egyezményt

(RÓMA.) (Dunaposta.) Az olasz sajtó egyöntetű állásfoglalása után, amellyel Hitler békejavaslatát támogatja, közlebről hivatalos állásfoglalás is történik az olasz kormány részéről. A hivatalos állásfoglalás teljes mértékben fogja támogatni Hitler béketervét és London, valamint Páris kormányát arra fogja ösztönözni, hogy már a demokrácia érdekében is vegyék fontolóra Hitler békejavaslatát és annak megvalósítása elé ne gördítsenek akadályt. Az olasz lapok véleménye szerint Olaszország hivatalos állásfoglalásának feltétlenül sikere lesz.

BELPOLITIKAI VÁLTOZÁSOK ÉSZTORSZÁGBAN

(TALLIN.) (Dunaposta.) Az az orosz katonai bizottság, amely az orosz—észti egyezmény megkötése után tett látogatást Észtország fővárosában, a tiszteletre rendezett vacsora után tegnap elutazott Tallinból. A bucsuvacsorán megjelentek az államfő, a kormány tagjai és az észti hadsereg magasrangú tisztjei. A megállapodás értelmében 25 ezer főnyi orosz katonai csapatot már a legrövidebb időn belül megérkezik Észtországba és addig is, amíg az elhelyezésükhöz szükséges kaszárnyák megépülnek, a környék falvaiban nyerneket elhelyezést. Az orosz—észti egyezmény egyébként súlyos belpolitikai válságot idézett elő. Biztosra veszik, hogy Eonpalu miniszterelnök lemond és valószínűleg tartják, hogy Uluots, a képviselőház jelenlegi elnöke lesz az új miniszterelnök. Lemond Selter külügyminiszter is, aki a Szovjet kérésére Észtország moszkvai követé lesz.

AZ OROSZ—TÖRÖK EGYEZMÉNY

(BELGRÁD.) (Dunaposta.) A „Politika” című lap ankarai tudósítás alapján azt közli, hogy az orosz—török szerződés aláírását a mai, hétfői napra várják. Az egyezmény tekintetbe veszi a jelenlegi nemzetközi helyzetet és biztosítani fogja a Fekete-tenger összes időszakos kérdéseit. Azoknak az utasításoknak alapján, amelyeket Saracioglu török külügyminiszter kormányától legutóbb kapott, a tárgyalások barátságos és szívélyes légkörben folytak le. Az egyezmény utalni fog arra a nagy veszélyre is, amelyet külföldi hajóknak a Fekete-tengeren való

megjelenése okozhat. A Szovjet egyébként semmiben sem kívánja befolyásolni Törökország magtartását a nyugati hatalmakkal való kapcsolata tekintetében, de közös egyetértéssel kívánja szabályozni a Dardanellák kérdését.

(MOSZKVA.) (Rador.) Saracioglu tárgyalásai a legszívélyesebb légkörben folytak le. A török külügyminiszter a hivatalos tárgyalásokon kívül résztvevő több művészi és sportünnepségen, majd Molotov külügyi népbiztossal folytatta tanácskozásait.

A BACUI SZOVJET CSAPAT-ÖSSZEVONÁSOK

(LONDON.) (Rador.) Afganisztáni és iráni (perzsa) körökben nagy érdeklődéssel tekintenek az elé a csapatösszevonások elé, amelyeket az orosz—szovjet Bacu környékén végeztek. Általános feltűnést keltett, hogy a kaukázusi fronton jelentős csapatösszevonások vannak folyamatban, amelyeknek valódi okát eddig még nem sikerült megállapítani.

ROMÁNIA ÉS MAGYARORSZÁG KÖZÖTT BÉKÉS LÉGKÖR ALAKUL KI

(BELGRÁD.) (Dunaposta.) A „Politika” című lap nagy jelentőséget tulajdonít annak a baráti közvetítésnek, a melyet Jugoszlávia folytatott le és a melynek eredményeként Románia és Magyarország visszavonták a határon összpontosított csapattevéket. A jugoszláv lapok megállapítása szerint Magyarország és Jugoszlávia baráti kapcsolatai kimélyültek. Jugoszláv hivatalos körökben bizonyosra veszik, hogy Románia és Magyarország között kialakult békés légkör most már lehetővé teszi az összes több nyílt kérdéseknek közvetlen tárgyalások során való rendezését is. Jugoszláv politikai körökben úgy tudják, hogy Románia és Magyarország között a közvetlen tárgyalások már rövidesen meg is indulnak.

(RÓMA.) (Dunaposta.) A „Giornale d'Italia” és a többi olasz lapok is nagy jelentőséget tulajdonítanak a Románia és Magyarország között Jugoszlávia közvetítésével létrejött megegyezésnek, amelynek értelmében a határainkon összpontosított csapattevéket leszerelik. Az olasz lapok ebből az alkalmából utalnak Magyarországra jelentő-

ségére és arra az őszinte és meleg barátságra, amely Olaszországhoz fűzi. Olasz hivatalos felfogás szerint Magyarország többször kifejezését adta annak a békés törekvésének, hogy a Duna-vidék népeinek létérdekeit békés közreműködéssel kell biztosítani és ennek a békés együttélésnek feltételeit megteremtteni.

A BÉKE MEGKÖTÉSE A KÜLSŐBÖN ÁLL?

(BERN.) (Rador.) A Baseler Nachrichten című lap jelentése szerint a német lapok nem hozták nyilvánosságra azt az elutasító magatartást, amelyet Anglia és Franciaország tanúsít Hitler békejavaslatával szemben. A német sajtó ebből a körülményből azt a következtetést vonja le, hogy a béke megkötése külsőben áll és a német sajtó éppen ezért mellőzte Anglia és Franciaország elutasító magatartásának ismertetését.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(PÁRIS.) (Dunaposta.) A párisi színiakadémia a háborús helyzetre való tekintettel Fontanebleauba helyezték át.

(LONDON.) (Dunaposta.) Közelebről angol gazdasági szakértőkből álló bizottság érkezik Belgrádba, amely illetékes körrökkel megkezdte az angol—jugoszláv áruszállás kimélyítésére vonatkozó tárgyalásokat.

(HELSINKI.) (Dunaposta.) A finn hadügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint az ország semlegességének további biztosítása érdekében szükségesé vált a tartalékosok több korosztályának fegyverbeszélőitása. A mozgósított csapatokat nemcsak határvédelmi szolgálattal használják fel, hanem az erődítési vonalak további kiépítésére is.

(LONDON.) (Rador.) A Dinendijk 6873 tonnás holland hajó a La Manche csatornában vasárnap reggel elsüllyedt. A hajó 40 tagu személyzetét megmenették. A Dinendijk Newyorkból volt utban Amsterdam felé és a holland—amerikai hajóstarsaság tulajdona volt.

(AMSZTERDAM.) (Rador.) A DNB közli a „Nederlandsch Presse Bureau” hivatalos jelentését, amely szerint a Dinendijk hajó a Shambles kikötő közelében futott aknára és ez okozta a hajó elsüllyedését. Megállapítás nyert az is, hogy angol akna robbantotta fel a hajót.

LEGUJABB SPORT

Syllas diszkoszvető csúcstírt el a Balkán játékokon

(ATHÉN.) A Balkán-játékok negyedik napján a görög Syllós Balkán-csúcstírt el a diszkoszvetésben. A román versenyzők közül Stoichitescu szerepelt jól, aki a távolugrásban győzött. Eredmények:

200 m.: 1. Mussafer török 23 mp. 2. Kling jugoszláv 23.3 mp. 3. Kyeren török 23.3 mp.

400 m. gát.: 1. Skiadas görög 54.9 mp. 2. Mautikas görög 55 mp. 3. Masciuc román 57.9 mp.

5000 m.: 1. Mavropoludopolos görög 15 p. 34.6 mp. 2. Dinu Cristea román 15 p. 41.4 mp. 3. Kotnik jugoszláv 16 p. 10.6 mp.

Diszkoszvetés: 1. Syllas görög 50.11 m. Balkán csúc. 2. Floros görög 46.62 m. 3. Havaletz román 44.62 m.

Távolugrás: 1. Stoichitescu román 683 cm. 2. Eleftriades görög 682 cm. 3. Lenerth jugoszláv 677 cm.

Balkán váltó: 1. Görögország 3 p. 27.6 mp. 2. Jugoszlávia 3 p. 28.8 mp. 3. Törökország 3 p. 31.8 mp. 4. Románia 3 p. 32.6 mp.

Pontversenyben: 1. Görögország 62 pont. 2. Jugoszlávia 40 pont. 3. Románia 26 pont. 4. Törökország 22 pont.

— Szabadlára helyezték az amerikai németek vezetőjét. Newyorkból jelent a Rador: Az amerikai németek társaságának Kuhn nevű vezetőjét, akit — mint ismeretes — sikkasztás vádjával, illetve német beállítás szerint a nemzeti szocializmus érdekében kifejtett tevékenysége miatt letartóztattak, tegnap 50 ezer dollár óvadék ellenében szabadlára helyezték.

Az ötös ikrek

A kanadai ötös ikrek, akik nem sokára ugyanolyan jelképei lesznek Amerikának, akár a newyorki Szabadság-szobor, egy statisztikus számításai szerint, az amerikai nagyipar negyedik helyezettjei. Tévedés ne essék, rögtön hozzá kell tennünk: nem mint nagyiparosok, hanem úgy, ahogy fentebb írva volt: mint nagyipar. A lelkiismeretes újságolvasó már tudja ezt, hogyan kell érteni, — az öt Dionne-kislány, azzal a pusztán ténnyel, hogy a világon van, hancurozik, csicsereg és rácson át, kedvezőtlen időjárás esetén üvegfal mögött mutatja magát, virágzó idegenforgalmi gócponttá varázsolt egy is tehátamögötti kis falut, ahová milliói özönlenek a jó amerikai turistáknak és nemkevesebb jó dollárjaiknak, fontjaiknak... Ha az ember ezen eltűnődik egy kicsit, nemcsak arra gondol mosolygó fejcsóválással, hogy ez már megint valami egészen hamisítatlanul amerikai dolog, hanem furcsa megdöbbenéssel érzi: ezek az ötös ikrek sehol a világon nem születhettek volna, csak éppen Amerikában, amint az sem változtat, hogy az ő Amerikájuk már Kanadában van. Ördög tudja, mi lehet annak a fiatal és merész világgrúsznak levegőjében, hogy ott még a gölya is világrekordot teremt és a felhőkarcolók ellentétes végletét öt kis ikerlány jelenti, a különleges látványosságok és a korlátlan lehetőségek szempontjából. Annyi bizonyos, amerikai gölyának kell lennie, amely egyszerre öt kislányt pottyant be egy koldusszegény házaspár keményén, de amerikaiaknak kellett lennie annak a tehetségnek is, amely az ötös ikrek közül egyrészt „nagyipart”, másrészt milliárdos kisasszonyokat tudott csinálni. Nálunk sem a gölyának, sem az üzletembereknek nem jutna ilyesmi eszébe. Csak a Niagara, a Grand Kanyon, Hollywood, az óriástermészet, az óriás-üzlet és óriásblöff világában teremthetett a koldusszegény kanadai favágó ötös ikreinek nagyipari tündérmeséje...

— **Nyelv, amelyet csak ketten beszélnek.** H. W. Bandle, a cambridgei egyetem tanára az egyik folyóiratban bejelentette, hogy év óta dolgozik a kothani nyelv szótárán és nyelvtanán, még 5 év kell s akkor teljesen elkészül munkájával. A kothani nyelvet Tibet és Turkesztánban beszélték ezelőtt — ezer évvel. Azóta a törzs kihalt, a nyelvet Bandle tanáron kívül még csak egyetlen ember érti, ez a tokiói egyetem egyik tanára, akivel azonban évek óta haragban van. A japán tanár ugyanis azt állította, hogy az egyik szónak a kötőmód jelen ideje „zehakin”, holott helyesen — az ő állítása szerint — „zehit”. A vita annyira elmérgesedett közöttük, hogy azóta egyáltalán nem érintkeznek egymással, pedig azelőtt állandóan leveleztek.

— **Filmszínész nő nyitotta meg a világ leghosszabb rádió-telefonját.** A világ leghosszabb rádió-távbeszélő vonala az Egyesült Államok és a Maláji félsziget között nyílt meg. Az első beszélgetést Dorothy Lamour, az ismert filmszínész nő folytatta, aki nagyon kedvelt a Maláji félszigeten, mert több filmen szerepelt, amelyek a maláji őserdőkben játszódnak. A filmszínész a beszélgetés során bevallotta, hogy nagyon szeretne egyszer tényleg a Maláji félszigeten járni, mert összes dzsungelfilmjei Hollywoodban készültek.

— **Kellemes rabság.** Két férfit egy-egy órai elzárásra ítéltek J. T. Barber csikágói rendőrbíró. Az ítélet után rámutatott két kényelmes karosszékre és felszólította őket, hogy üljenek le. Ezután sorra vette a többi ügyet. Mikor tárgyalásait befejezte, a két elítélthez fordult és közölte velük, hogy büntetésüket kitöltötték, hazamehetnek. De hozzátette: — Tartsák emlékeztükben, hogy a rabság nem mindig olyan kellemes, mint amilyenben ma délelőtti részüket volt.

Németországban póttanyagokat készítenek fából

Szigorúan korlátozták a tüzi- és épületfa felhasználását

(BERLIN.) A nyersanyag-szükség, nyersanyag-éhség a világproblémák legfontosabb gyújtópontjává vált. A szabályozott gazdálkodás, a pót- és műanyagok feltalálása és sokoldalú felhasználása terén tudvalevőleg Németország az első. A német vegyészek találmányaikkal majdnem minden nyersanyaggal kapcsolatban csaknem naponta újabb és újabb feltalálásról gondoskodnak. A takarékoskodás és a póttanyagokkal való élés a szó kimonódott értelmében társadalmi jelszóvá, izmosodott az egész birodalom területén.

Németországban is az egyik legjelentékenyebb nyersanyag a fa. Ezt azonban már senki sem használhatja kénye-kedve szerint tüzelő, vagy építő anyagnak. Dr. Todt birodalmi utépítési vezető rendelettel intézkedett, hogy a fát ezentul nem szabad pazarló módon felhasználni szükségleti cikként. A német vegyészek találmányai sokkal fontosabb célok szolgálatára alakítják át a fát, amellyel sok drága nyersanyagot pótolnak.

A fával való takarékoskodás propagandáját már jóval a háború előtt erőteljes intézkedések támasztották alá. A birodalmi kormány egyik úgynevezett fa-takarékossági rendelete pontosan előírja, hogy a jövőben az épületeknek melyik faalkatrészeit kell

bevonni betonnal, vagy egyéb anyagokkal pótolni. Annak idején ugyanis elhatározták, hogy 300 ezer lakást építsenek. Ehhez 3,625.000 köbméter fára lett volna szükség. A fenti intézkedések pontos betartása azonban lehetővé teszi, hogy a megjelölt mennyiségből

egymillió köbméter fát megtakaríthassanak.

A rendezések értelmében fűtésnél szinte teljesen szünetet használnak s már az elmúlt esztendőben is jelentősen csökkent a tüzelőfa felhasználása. Németországban 65 millió köbméter fát termelnek évenként. Ebből legutóbb a felfokozott takarékosági rendszabályok ellenére is 14 millió köbméter volt a tavalyi tüzfafogyasztás. Az építkezési ipar pedig 24 millió köbmétert használt fel. A harmadik helyen 12 millió köbméterrel a mesterséges faszövetgyártás áll. Vagyis annyi mennyiségből készítették műrostokat. Az asztalosipar 8, a bányáipar hasonlóképpen 8 millió köbméter fát használt fel ugyanezenkor. A német találmányosság és vegyészeti tudás rengeteget lendített az ország gazdasági helyzetén. Mindenképpen elősegítették a rendelkezésre álló nyersanyagok cél szerű felhasználását, amire egyébként a szükség is sarkalja a németeket.

BAGDADI MESE...

A dicsőséges Harun Al Rasid szultán egy forró nyári napon szokása szerint áruházban járt a Bagdad uccáit. Más napokon hasonló kirándulások alkalmával, már bőséges tapasztalatokat szerzett a vámszedőknél, a törvényházban, meg a rendre vigyázó csaszok portáján. Kifapasztalta, nem egyszer a maga bőrén, miként intézik e magas hivatalokban szegény emberek ügyes-bajos dolgát. Nézett és látott, jutalmazott és büntetett, aszerint, hogy mit diktált Alahtól nyert bölcsessége és igazságérzete.

A mondott nyári napon Harun Al Rasidot fejedelmi szeszélye és kíváncsisága a bazár szűk sikátorába vitte. Kedvére csatangolt az áruház szultán a vásárlók nyüzsgedelmében. Figyelte alattvalóinak hétköznapi életét, kihallgatta beszélgetéseiket. A látott és hallott dolgok tarkasága sokszor megmosolyogtatta, néha meg eltűnődött azon, mily szövevényesek az emberi viszonylatok.

Amikor eltikkadt a járás-keelésben, a szultán beült a bazár egyik étekfogósárába, hogy kihűljön magát és elverje hirtelen támadt könnyű éhségét.

— Lágytojást rendelt. A fogadós kisvártatva elébe tette, azon melegen. A szultán feltörte a tojást, egy pillanatra fölhajolt, aztán megkocogtatta az asztalt.

— Ennek a tojásnak szaga van — mondta.

— Már miért ne lenne szaga, effendim, — nyelvelt a fogadós. — A tárgyak szaga is Allahtól való, ha nem tudnád a Koránból. Egyébként nem olyan könnyű manapság Bagdadban friss tojást kapni, barátocskám. Egy héten egyszer hozzák be faluról a parasztok. Hiába hűs a kamrá, ilyen átkozott melegben nem csoda, ha a tojás egy kicsikét megáporodik. Edd meg bátran, nem lesz tőle semmi bajod.

A szultán békétűrően legyintett. A tojást nem ette meg, helyette egy tányér piláfot hozatott. Jóllakván, elbóskolt az asztalnál és különös álma támadt.

Otthon volt a palotájában, dus lakomán ülték körül vendégei fejedelmi asztalát. Egy szomszédország hercege ült mellette a kereveten és így szólt hozzá:

— Felséges házigazdám, ne kínálj

nekem konyhád dus fogásait. Nagy betegségből gyógyultam fel nemrég. Udvári orvosom az evésben önmegtartóztatást javasolt. Az egyetlen, amit hitvány gyomrom elbir, a friss tojás.

— Megesz uram, amit kívánsz — szólt (álmlában) Harun Al Rasid. Azzal tenyerébe tapsolt.

És ime, a palota nyitott tornáca fölé a levegőből hatalmas ércmadár ereszkedett alá. Háromszor körbe keringett a vendégsereg föött. Azután valamit leeresztett karmai közül. Az asztal közepére kis kosár pottyant, annak puhán kibélelt belsejében egy tucat tojás fehérlött...

A mese a mai valóságban így szól: „Amszterdamból jelemtik, hogy az indiai menetrendszerű repülőgép harminc friss tojást vitt magával a bagdadi angol követ számára. A tojásokat a londoni holland követ felesége küldte, aki megígérte, hogy mindig friss hollandi tojással látja el az ingyenc követet. A repülőgép harminchat óra alatt Bagdadba érkezék, úgy, hogy a tojások frissen kerülhetnek az angol követ asztalára.”

Harun Al Rasid ugyancsak törölgötné a szemét, ha szétnézne a mai világban.

— **16.500 millió háborúra.** A Tokyo Gazette című lap kimutatása szerint Japán fegyverkezése és háborúi az 1868. évi, úgynevezett Meidzi-forradalom óta a következő összegeket emésztették föl: Az 1894—95-ös japán-kínai háború 200 millió yent, az 1904—05-ös japán-orosz háború 1700 millió yent, a világháború 1500 millió yent, Mandzsúria elszakítása Kínától 1100 millió yent és végül a jelenlegi kínai hadjárat (a folyó pénzügyi év végéig) 12.000 millió yent. Japán tehát 45 év alatt közel 17 milliárd yent költött háborúra, vagyis 680 milliárd lejt.

— **„A keresztnév nélküli ember.”** Csikágóban meghalt dr. Gatewood orvos, a „keresztnév nélküli ember.” Míg ötvenegy évvel ezelőtt Stockportban (Ohio állam) megpillantotta a napvilágot, szülei nem találtak számára megfelelő keresztnévet és elhatározták, hogy rábizzák a választást, majd ha felnő. Gatewood úgy találta, hogy az emberi boldogsághoz nem feltétlenül szükséges a keresztnév és élete végéig meglegedett családnevével.

2500 éves tanácsok államférfiak részére

Koncsufe, a kínai nép nagy nevelője már 2500 évvel ezelőtt irányt mutatott az államférfiaknak, ha helyesen akarják vezetni népüket. Ezek a tanácsok a következők:

Ha a világot akarod erkölcsre oktatni, úgy igyekezz előbb saját hazád erkölcsét megjavítani.

Ha uralkodni akarsz hazád felett, akkor előbb a családod körében keli rendet teremtened.

Ha a családod előjárója akarsz lenni, úgy ezt megelőzően légy saját erkölcsöd ura.

Ha az erkölcsödre akarsz tiszta ruhát adni, úgy tested is ép erkölcsben éljen.

Hogy a tested épségére ügyelhess, irts ki minden gonosz szándékot az elmédből.

Ha elmédet akarod a salaktól megtisztítani, légy becsületes minden cselekedetedben.

Hogy cselekedeteid becsületesek lehessenek, tudásodat és tapasztalatodat kell előbb gyarapítanod.

— **Egy tigris uszórekordja.** Szingapurba, a bevehetetlennek tartott angol tengeri erődtésbe a napokban egy tigris hatolt be. A veszélyes ragadozó egyuttal új uszórekordot állított fel, mert úgy került a városba, hogy az éj leple alatt átszutta a másfél kilométer széles Johore tengersizost. Ugy látszik, hogy sikerült a katonai őrség éberségét kijátszania, mert csak másnap reggel fedezték fel, amint éppen a villanegyedben sétált. Egy angol hivatalnok vette észre a tigrist először és rémülten értesítette a rendőrséget. A szingapuri rendőrség azonnal hajótámasztat rendezett a városban a tigrisre, de még nem sikerült kézrekerítenie.

— **Meghalt az amerikai „néma levente.”** Newyoki jelentés szerint Audubonban (Iowa állam) 86 éves korában meghalt William Perry, akit a város apraja-nagyja „Hallgató Vilmos”-nak nevezett. Fél évszázaddal ezelőtt az oltár előtt elhagyta a menyasszonya és akkor megfogadta, hogy mindaddig szó nem hagyja el ajkát, míg hűtlen arája vissza nem tér. A menyasszony köztve sohasem látta meg és a boldogtalan vőlegény a sirig betartotta fogadalmát.

— **Háromszázéves devizaárfolyam-táblázat.** Londonból jelentik: A Pall Mall egyik ismert antikváriusának kiskönyvtárában ritka irás van kitéve. Husz centiméter hosszú és öt centiméter széles papírdarab vonja magára a járókelők figyelmét. A papírlapon a legfontosabb európai városok devizaárfolyam-táblázatát 1639-ben, Velencében nyomták. A Rialto hídján dolgozó pénzváltók rendszeres előfizetői voltak ezeknek a devizaárfolyamoknak. A most eladásra kínált táblázatnak külön érdekessége, hogy az olasz városok jegyzései mellett London, Bécs, Frankfurt, Amszterdam, Hamburg és Nürnberg devizakurzusai is fel vannak sorolva. Alig néhány ilyen árfolyamtáblázat maradt fenn napjainkig és ezek közül is ez a legrégebbi. Annak köszönheti megmaradását, hogy egy angol kereskedő, aki 1639-ben Velencében járt, ott egy „könyvujdonságot” vásárolt és az árfolyamtáblázatot könyvvételezőként használta. A kereskedő hazatérése után a Velencében vásárolt könyvet szépen betette — a könyvjellel együtt — a könyvtárába, ahonnan most véletlenül került elő a háromszázéves tábla.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(27.)

Harry napokon át úgy érezte, hogy olyan piszkosba vegyült, amelyet sohasem tud lemosni magáról. Tétlenül, ernyedő lélekkel hevert otthon, kerevetén. Sűrű füstfelhőkkel töltötte meg szobáját és tőprengések, gondolatok, nagy elhatározások frázisába burkolózott, hogy önmaga előtt szépítse élményeit és hogy önértékét, büszke tudatosságát a nagy letörtségből ismét talpra állítsa.

Inasa egy délután Klinger közjegyzőt jelentette be. Harryt meglehetősen kinosan érintette a látogatás, de nem térhetett ki előle. Igyekezett barátságos, mosolygó arcot ölteni, de jószándéka megdermedt a közjegyző rideg, szigorú tekintete alatt.

— Beszéltem kell önnel, Seemann ur — kezdte a közjegyző és villogó szeme fürkészve mélyedt Harry szemébe.

— Valami kellemes vagy kellemetlen dolog hozta hozzám? — erőltette Harry mesterkelt kedélyességgel a tréfálkozást — talán csak nem került kezére valami újabb amerikai örökség részemre?

— Alighanem szüksége volna máris egy második örökségre, mert ha így folytatja, ahogy kezdte áldásos tevékenységét, az elsőből kikopik időnap előtt.

— Nono, a helyzet nem éppen ennyire veszélyes — védekezett Harry nevetve, de nevetésén keresztül is hallatszott, hogy a téma meglehetősen terhére van.

— Nem kertelek sokat, Seemann ur — folytatta Klinger — tudom, hogy rideg, száraz ember hírében állok, de őszinteségemben és becsületességemben eddig még senki sem kételkedett. Ezt csupán azért jegyzem meg, hogy kellőképpen értékelje azt, amit mondani fogok.

Harry udvarias mozdulattal jelezte, hogy feltétlenül bizik a közjegyző jellemében.

— Bevallom őszintén, Seemann ur, hogy rendkívül csalódtam önben.

— Ugyan?

— Csodálkozik rajta? Vagy talán ön nem csalódott önmagában? Ezt várta önmagától? Erre készült? Erre a botrányra, amelybe a Seemann nevet belekeverte? Ezt az életmódot választotta, mikor utoljára beszélünk együtt.

Harry egyre kényelmetlenebbül érezte magát, az eléje tartott tükör cseppet sem hízelt hiúságának. Ideges, türelmetlen hangon jegyezte meg:

— A magánügyeim nem tartozom számolni senkinek, azt hiszem erről nincsen szó a végrendeletben.

— De igenis benne van — vágott vissza a közjegyző. — Vagy talán már is annyira gyöngült emlékezőtehetsége, hogy nem emlékszik a végrendelet záradékára?

Harry elpirult.

— De igen... Emlékszem.

— A záradéka világosan megmondja, hogy miután az örökhagyó nem a tőkét magát, csak a tőkének hasznélvezését hagyta örököseire, a végrendeleti végrehajtó és a Seemann nemzetség tagjaiból választott becsületbírósg tartozik ítélkezni azok felett, akik tetteikkel, életmódjukkal erkölcsileg kifogás alá esnek és nem a Seemann névhez méltó módon élvezik vagyonukat. Ezeket meg lehet fosztani örökségüktől a többiek javára?

— Mit akar ezzel mondani? — hűledezett Harry.

Figyelmeztetni akarom önt, hogy az, amit idáig művelt, örökségével cseppet sem válik sem önnek, sem a Seemann névnek dicsőségére.

— Nem követtem semmi becsületbe-

Colijn, a parasztivadék: Hollandia kiváló államférfia

A legkiválóbb hollandiai államférfiak egyikéről: Colijnről érdekes ismertetőt közöl egy svájci lap. Annyi bizonyos, hogy kevés államférfi futott be olyan érdekes pályát, mint Colijn.

Még a múlt század közepén volt, hogy Hollandia — öt éves fáradtságos munka után — a Haarlentengert kiszárította és létrehozta azt az úgynevezett poldet, amely ma Hollandia legtermékenyebb földjének számít.

Mint első gyarmatos, két brabanti paraszt költözött az új, a tengertől visszahódított földre, az egyik Arie Verquil, a másik Antonie Colijn volt. Később Antonie Colijn elvette Verquil fiatalabbik leányát, aki a kitűnő államférfi édesanyja volt. 1869. június 22-én született meg Henrik, aki már kora ifjúságában kiváló tehetségről tett tanúságot. Édesapja tanítónak akarta adni, a fiatalember azonban csak vivni szeretett, mindenáron katonának akart lenni. Súlyos összeütközések támadtak azonban apa és a fia között, a sors azonban mind a kettőjüknek igazat adott, mert Henrik Colijn tanító és harcos is lett.

Sőt ezeken kívül még egyéb más is. Gyakorlatilag úgy oldódott meg a kérdés, hogy Colijn előbb valóban tanító lett, így aztán édesapja megengedte a katonaiskola látogatását fiának. 1893. évben, mint fiatal hadnagy a délázsiai holland gyarmatokra ment s ott a legkiválóbb katonai képességeiről tett tanúságot. A hollandok nagy gyarmatosító tábornoka, Van Heutsz hamarosan felfigyelt a fiatal Colijnra és rövidesen századosá, valamint saját szárnysegédjévé nevezte ki.

Colijn először el akarja háritani ezt magától, mondván, hogy sem táncolni, sem kártyázni nem tud.

A tábornok azonban kijelentette, hogy

nem szándéka a táncban és a kártyajátékokban való jártassága miatt támogatni őt. A tábornok kitűnően megértette magát fiatal szárnysegédjével, aki viszont rengeteget tanult

a később alkirályként kinevezett van Heutsz mellett.

1907-ben teljesen a hollandiai kormány szolgálatába állt. Harmincegy éves korában azonban letette a katonai egyenruhát és 1909-ben visszakerült hazájába, ahol a konzervatív forradalom elleni párt programjával bekerült a második kamarába. Két évbe sem került és már hadügyminiszter lett s ebben a minőségében ujjászervezi és felszereli a hollandi hadsereget. Hogy Hollandia a háborúban semleges maradjon, az nem csekély mértékben éppen annak volt az eredménye, hogy 1914-ben kitűnő hadsereg állott rendelkezésére.

Miniszterelnökének bukásával azután a háború alatt ő is visszavonult a politika előteréből, de 1920-ban már ismét a forradalomelleni párt élén állt. 1923-ban pénzügyminiszterre nevezték ki s mint ilyen

céltudatos könyörtelenséggel nyult bele a gazdasági válság által megrendített hollandi államháztartásba.

1925-ben lett első ízben miniszterelnök, megtartotta azonban a pénzügyminiszteri tárcát is. 1933-ban átmenetileg megrendült a pozíciója,

amennyiben az egyik hollandi církőlön kitört lázadás megbuktatta a kormányt.

Az új választások azonban óriási sikert hoztak Colijnnak és 1933. közepe óta megszakitás nélkül egész 1939 augusztusáig Hollandia miniszterelnöke volt. Akkor De Geer kormánya váltotta fel az övét. Colijnra azonban minden jel szerint még nagy szerep vár hazájában.

A TÖKÉLETES CSEND

Ismeretes, hogy a szakemberek pár év óta kísérleteket folytatnak a tökéletes csend megteremtésére, a városi forgalom kello-közepén. Főképp egészségügyi szempontok irányítják őket; mind több orvos mutatott rá arra, hogy a modern ember idegzetét tönkreteszi a mai életformákkal járó százféle lármák; sok kedélybeteg segít a párhetes „csendkura”.

Most végre Hollandia egyik legszebb

vágó dolgot — pattant fel Harry — és hogy talán rendes, polgári mértéken felül vettem ki részemet az élvezetekből, az még nem eshetik erkölcsileg kifogás alá. Tudnia kell, hogy a mai fiatalok milyen nélkülözések között nő fel, milyen nehezen kell küzdenie, hogy betevő falatját mindennapra biztosítsa. Élvezésekről, szórakozásról szó sem lehet a mai fiatalok életében... Nos, bevallom, a hirtelen elem táruló lehetőségek kissé megsédítettek. Tulságosan ki voltam éhezve az élet könnyebb és szebb oldalára, lehet, megengedem, hogy kissé mértéktelenül habzsoljam, de Istenem, hiszen fiatalember vagyok, még nem késtem el semmitől...

A közjegyző figyelmesen hallgatta a fiatalember szavait.

— No hiszen magam sem akartam azt mondani, hogy menthetlenül elvesztett, de mindenesetre kötelességemnek tartottam figyelmeztetni. Mikor megláttam önt a családi banketten, annyi szép reményt fűztem jövőjéhez, munkásságához. Azt hittem, hogy ön az egyetlen, aki tulajdonképpen méltó boldogult Harry barátom nevére és örökségére... Ahogy ott ült a pénzük tudatában izgatottan pöffeszkedő, tervezgető kispolgárok között, akiknek a vagyon, amelyhez oly szerencsésen és hirtelen jutottak, csak némi jóllakásukat jelentette, úgy éreztem, hogy

városában: Utrechtben sikerült egy falakkal határolt helyiségbe bezárni a teljes csendet. Evégből két szobát építettek, még pedig úgy, hogy az első, nagyobbik szoba dobozként veszi körül a középsőbe helyezett kisebbiket. Mind-ez egy szoba falai hat téglarétegből állanak; a téglák nyílásait löszörrel tömtek be és a hat réteg közé parafa, meg falapokat ágyaztak. Ezenkívül a külső szobát ólomlemezekkel burkolták kö-

z ön nyugalma, biztos fölénye egészen kiváltságos képességeket és jellemet árul el... Vártam, hogy mikor jön majd fel hozzám, mikor jelenti be szándékát, hogy ki akar menni Amerikába és belép boldogult nagybátyja vállalatába. Bizony hiába vártam. Csálódtam önben, de bevallom, hogy csálódtam a többiekben is.

— Hogyan? Mit tud családom többi tagjairól?

— Látja uram, a szüklátóköri kispolgárok, ahogy mind a ketten nevezzük őket, példásan betartják programjaikat. Ludvig Seemann magvette teheneit, istállókat, pajtákát építtetett, mintagazdaságot rendezett be és gyönyörűen dolgozik. A négylányos Seemanné immár a harmadik leánya eljegyzését jelenti be nekem. Seemann rajztanár Rómából küldözgeti az elragadtató kártyákat nekem és áldja nagybátyja emlékéért, amiért ilyen lehetőségeket nyitott meg előtte. És a kis Lene már férjhez is ment az Karljához sőt nemrégiben megkért, hogy vállaljam a keresztapaságot első gyermekénél... Mindenik rendre, szépen, egyszerűen valóra váltja a maga álmát és azzal, hogy a pénzt arra használja fel, hogy beteljesítsék vele életprogramjukat, urai lettek a pénznek, a pénz szolgálja őket és nem ők lettek rab-szolgái pénzüknek.

(Folytatása következik.)

rül, amelyeknek külső síkjára még zsin-dely-, növényi moszat- és vastag papírrétegeket halmoztak. Ennyi bonyolult óvintézkedés árán végre elérték, hogy bent, a második szobában, a legcsekélyebb neszt sem lehet meghallani a külső világ összetett morajából; még a legérzékenyebb zajfeltevő műszer mutatója is mozdulatlan maradt.

Ez érdekes berendezés segítségével az orvosok tanulmányozhatják az „abszolút” csend hatását az emberi szervezetre. És alig pár hét alatt arra a különös felfedezésre jutottak, hogy az ilyen gyógykezelés, amiből kezdetben megnyugtató a betegeket, hat-nyolc nap múlva még idegesebbé teszi őket, mint a lármás külvilágban voltak. Egy amszterdami idősebb hölgy, akit benn-tartottak a halálosan csendes szobában, már öt nap múlva könyörögni kezdett, engedjék ki, mert megőrül. Egy hágai fiatalember az első napokban kitűnően érezte magát, egy hét múlva azonban panaszkodni kezdett, hogy régi szorongásérzetei felfokozódtak, fél ettől a hideg, tunya, közömbös csendtől. Így igazolódik be Amudsennek, a világhírű norvég sarkutazónak egyik megfigyelése. Amudsen „Úti élményeim” című kötetében elmondja, hogy a Déli Sarkon olyan jégmezőre került, ahol tökéletes csend vette körül. Pár óra múlva menekülni szeretett volna. „Soha sehol nem éreztem ennyire tisztán — írja — a halál közelségét, a megsemmisülés lényegét. Azóta tudom, hogy a halált nem lehet sem az éjszakaihoz, sem az üresség képzetéhez hasonlítani; a halál ez a végtelen, határtalan, emberen, anyagon, időn kívül álló, örökké idegen csend.”

Hála az utrechti szobának, a holland orvosok ma már a „csendkura” csak megfelelő adagolásban, a beteg egyéni adottságainak figyelembevételével rendelik el.

— Vegyészeti tréfa a fürdőkádban. Newyorkban most szétlétben derülnek azon a különös-tréfás eseten, ami nem rég a társaság egyik ismert tagjával, egy vegyészeti nagyiparos feleségével, az egykor hírneves színésznővel történt. Az előkelő urhölgy szenvedélyei közé tartozott a mindennapi kiadós fürdés és ezt annyira tülözta, hogy naponta órákat töltött a fürdőkádban, még pedig rendszerint abban az időszakban, amikor vendégeket szokás fogadni. Minthogy vendégei kedvéért sem tudott lemondani a fürdésről, megkérte a férjét, készítsen számára olyan vegyi anyagot, amely a fürdővizben oldva, azt átlátszatlanná teszi. A férj, aki tudós vegyész is, eleget tett a kérésnek és a gyári kutatóműhelyében csakhamar előállította kért anyagot. Az asz-szony ezzel, tetszése szerint tejfehérre, kékre vagy zöldre színezthette fürdőjét s az jobban eltakarta testét, mint a legdivatosabb estélyi ruha. Most tehát már nem kellett lemondania kedves szórakozásáról s fürdőkádja körül fogadta vendégeit. Szabályos estélyek zajlottak le a fürdőkádban; a vendégek teáztak, koktéleztek a kád mellett és meghittent csevegtek a szép hölgyvel, akinek mindössze a feje volt látható a vízből. A fürdőkádas vendéglátások híre csakhamar elterjedt egész Newyorkban. Aztán egyszerre csak megdőbentő eset történt. Az egyik pazar „kádas estélyen”, mely már valóságos társadalmi eseménynek számított, az egyik vendég, aki maga is jeles vegyész tudós volt, tréfából a magával hozott vegyi anyagból, észrevétlenül egy ma réknyit beledobott a kád vizébe. Éppen javában folyt a kedélyes terefe, amikor az előkelő hölgy észrevette, hogy vendégei elhallgatnak és mereven a kádra bámulnak. Követte pillantásukat s — ó borzalom, — észrevette, hogy a víz sűrű kék színe szemlátomást halványul, kivilágosodik. A vendégek ekkor már hanyat-homlok rohantak kifelé a szobából, de mielőtt az utolsó is kikerülhetett volna, a kádvíz kristályosan átlátszóvá tisztult ki. A tréfás kémikus-vendég ugyanis olyan anyagot csempészett a vízbe, amely a színező készítményt kicsapta belőle s így a vizet megtisztította.